

ΧΑΝΙΑ 1 Νοεμβρίου 1955

ΕΤΟΣ Ε', ΤΕΥΧΟΣ 1ον

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. Δραχ.

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΑΧ. 1

ΘΕΡΜΑΙ ΕΥΧΑΙ ΤΟΥ Κ. ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΜΑΣ

Πρὸς
Τὸ περιοδικὸν «Μηθητική Ήχώ»

ΕΝΤΑΥΘΑ

Ἀνταποκρινόμενος πρὸς τὴν θερμὴν παράκλησιν Σας καὶ δραττόμενος τῆς εὐκαιρίας τῆς εἰσόδου τοῦ περιοδικοῦ σας εἰς τὸ 5ον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς του, ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς καὶ διὰ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ σας πρὸς ἅπασαν τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν τῆς Μέσης Παιδείας τῆς Μεγαλονήσου, τὰς ἐγκαρδίους μου εὐχὰς ὅπως τὸ ἀρξάμενον νέον σχολικὸν ἔτος 55—56 διέλθητε ἐν ὑγείᾳ καὶ χαρᾷ πλήρει; δυνάμει καὶ καταστῆ τοῦτο ἔτι τῶν προηγουμένων ἀποδοτικώτερον. Διὰ τὸ περιοδικὸν σας δὲ σὰς ἐκφράζω τὰ θερμὰ μου συγκαρητήρια διὰ τὰς ὄντως πολυτίμους ὑπηρεσίας ἃς προσφέρει τοῦτο εἰς τὸν μαθητικὸν κόσμον τῆς Κρήτης καὶ εὐελπιστῶ καὶ σὰς εὐχομαι νὰ συνεχίσετε τὴν ὡραίαν αὐτὴν καὶ εὐγενῆ προσπάθειαν τῆς ἐκδόσεως τούτου ἐπ' ὠφελείᾳ πάντων ὑμῶν.

Καὶ νῦν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐφετεινῶν μαθημάτων, ἐπιθυμῶ νὰ συνοψίσω χάριν ὑμῶν ὀλίγα τινά.

Ἐκείνο τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἔχετε οἱ πάντες ὑπ' ὄψιν εἶναι τοῦτο, ὅτι πρέπει νὰ ἐργάζεσθε πολὺ, νὰ μοχθῆτε πολὺ διὰ νὰ ἐπιτύχετε εἰς τὴν ζωὴν. Μόνον ὁ τίμιος ἰδρῶς, ὁ μόχθος, εἶναι ὁ βασικώτερος συντελεστής τῆς ἐπιτυχίας σας εἰς τὴν ζωὴν. «Μοχθεῖν χρή τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν», λέγει ὁ ἀρχαῖος τραγικὸς Εὐριπίδης εἰς τὴν Ἰφιγένειάν του. Ἐγὼ δὲ θὰ προσθέσω καὶ ἕνα ἄλλον παράγοντα, τὸ «εὐσεβεῖν». Ὡστε μοχθεῖν καὶ «εὐσεβεῖν» χρή τοὺς νέους, θέλοντας εὐτυχεῖν.

Ἐργασία, ἀφοσίωσις εἰς αὐτὴν, ἐπιμέλεια δι' αὐτὴν καὶ κόπος ἀφ' ἑνὸς, καὶ εὐλάβεια καὶ πίστις, χαρακτὴρ καὶ ἦθος ἀφ' ἑτέρου, θὰ συναποτελέσουν τὸν ἰδεώδη νέον, ὅστις ὅπως δήποτε θὰ ἐπιτύχη εἰς τὸ πέλαγος τοῦτο τῆς ζωῆς.

Ἴδου τὸ εὐγενὲς στάδιον ὑμῶν ἐν τῷ ὀπιῳ καλεῖσθε νὰ ἀγωνισθῆτε—χρειαζέται τὸ «laborémus» πέρα γιὰ πέρα—ἡ ἐργασία σας πολλὴ καὶ μεγάλη καὶ ἀποδοτικὴ νὰ καταστῆ «otare» ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνδεδλεχῆς καὶ ἀκάματος προσπάθεια πρὸς ἄνοδον πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν καὶ δημιουργίαν, πρὸς γνῶσιν τοῦ θεοῦ Δημιουργοῦ, τοῦ θελήματος αὐτοῦ.

Ἐργασθῆτε τώρα πού εἰσθε μαθηταὶ καὶ αὐριον ὡς πολῖται ἐκεῖ πού θὰ ταχθῆτε, ἀλλὰ καὶ στοιχήσετε εἰς τὴν ζωὴν σας ἐπάνω εἰς τὰς ἀειφεγγεῖς χριστιανικὰς ἀρετὰς καὶ ἀληθείας, δι' ὧν ὁ ἄνθρωπος ἐξωραϊζεται, μεγαλύνεται, παίρνει ἀξίαν. Αὐτοί, ἀγαπητοί μου μαθηταί, εἶναι οἱ ὑψηλοὶ σκοποὶ οὓς πρέπει νὰ ἔχετε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν σας κατὰ τὴν μαθητικὴν σας θητείαν.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ
Κ. ΜΠΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἡ «ΜΑΘ. ΗΧΩ» στὴν πραγματικότητα εἶναι μαθητικὸ περιοδικὸ γιὰτὶ δημοσιεύει θέματα σχεδὸν μονάχα τῶν μαθητῶν.

Οἱ ἀποσταλλόμενες πρὸς δημοσίευσιν μαθητικὲς συνεργασίαι πρέπει νὰ ἐκπληροῦν τοὺς παρακάτω ὅρους.

1) Νὰ εἶναι σύντομες, περιεκτικὲς, πρωτότυπες, ἐπίκαιρες, ὠφέλιμες κυρίως μὲ μαθητικὰ θέματα ἔρευνες, παρατηρήσεις, λαογραφικά, ἱστορικά, ἐπιστημονικὰ θέματα, ἀλλὰ καὶ λογοτεχνικά καὶ σὲ γλῶσσά κατὰ προτίμησιν τὴν Δημοτικὴν.

2) Νὰ εἶναι καλογραμμένης μὲ γραφομηχανὴ ἢ μελάνι, στὴ μιὰ μεριά τῆς κόλλας, μὲ ἀρκετὸ περιθώριον καὶ ὑπογραμμένης μὲ τὸ πραγματικὸ ὄνομα, Γυμνάσιον καὶ τάξιν καὶ ὄχι μὲ ψευδώνυμον.

3) Νὰ εἶναι ἡλεγμέναι ἀπὸ καθηγητὰς, οἱ ὅποιοι θὰ τὶς διορθῶνουν καὶ ἢ θὰ τὶς ἐγκρίνουν ἢ θὰ τὶς ἀπορρίπτουν. Θὰ προτιμῶνται πάντοτε οἱ διορθωμέναι ἀπὸ καθηγητὰς συνεργασίαι, οἱ ὅποιοι πρέπει καὶ νὰ τὶς ὑπογράφουν καὶ νὰ ἐγκρίνουν τὴν δημοσίευσίν τούς. Ἐτσι ἀποφεύγουμε τὶς προχειρότητες καὶ τὶς ἀντιγραφάς.

4) Ὅσοι στέλνουν περισσότερα θέματα ἢ διάφορα περιεχόμενα π.χ. ἐκθεσιν, ἀσκήσεις, λύσεις, ποιήματα κ. λ. π. νὰ γράφουν τὸ κάθε θέμα σὲ χωριστὴ κόλλα καὶ νὰ τὸ ὑπογράφουν. Ἐτσι διευκολύνεται ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ διάταξις τῆς ὕλης.

Αὐτὰ θεωροῦμε ἀπαραίτητα γιὰ τὸ περιοδικὸ μας.

Ὅσοι συνεργασίαι δὲν εἶναι σύμφωνες μ' αὐτὰ θὰ ἀπορρίπτονται ἀμέσως.

Εὐρὺ πεδίου δράσεως ἀνοίγεται στὸν καθένα καὶ τὴν κάθε μιὰ, νὰ δείξῃ ὄλη τὴν δύναμιν καὶ τὴν τέχνην τοῦ μυαλοῦ του.

Ἡ ἐκθεσὶς πού βραβεύθηκε στὴν τάξιν, τὸ διήγημα, τὸ χρονογράφημα πού διαβάστηκε καὶ ἄρεσε πολὺ, τὸ εὐθυμογράφημα, τὸ μαθητικὸ ἀνέκδοτο, ἡ περιγραφὴ, τὸ ἱστορικὸ γεγονός, ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία καὶ ἔρευνα, τὸ χιουμοριστικὸ θέμα, τὸ ἠθογραφικὸ, τὸ λαογραφικὸ, τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸ τὸ ποίημα, ἡ μελέτη, αἱ ἀσκήσεις, τὰ τέστι, τὰ προβλήματα, τὰ πειρίεργα καὶ τὰ παράδοξα καὶ τόσα ἄλλα μαθητικὰ θέματα καὶ ζητήματα θὰ γίνονται μὲ εὐχαρίστησιν δεκτὰ σὶς στήλας τοῦ περιοδικοῦ σας, ἀρκεῖ νὰ εἶναι καλογραμμένης μὲ τέχνην φιλολογικὴν καὶ νὰ εἶναι δημιουργήματα τῆς πλουσίας φαντασίας καὶ κρίσεως τοῦ μαθητικοῦ κόσμου εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι κρύβονται οἱ αὐριανοὶ λογοτέχναι, ποιητὲς καὶ ἐπιστήμοναι. Αὐτὰ τὰ κρυμμένα ταλέντα πρέπει νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ φέρῃ στὸ προσκηνίον τῆς δημιουργικῆς ζωῆς ἡ «Μαθ. Ἡχώ». Πρέπει νὰ τὴ βοηθήσουν ὅλοι νὰ τὸ κατορθώσῃ.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΗΧΩ

Ὡ σὺ λαμπρὸς τοῦ μαθητοῦ! πάντα θὰ σὲ θυμῶμαι,
καὶ ὅπου κι' ἂν θὰ βρισκώμαι κι' ἂν θὰ ξενιτευθῶ,
καὶ ἂν ἡ τύχη γράφῃ το μακρὰ ἀπ' τὴν Κρήτην ἄμαι,
ἐσένα θάχω συντροφίαν «Μαθητικῆς Ἡχῶς».

Θὰ μοῦ θυμίσῃς τὴν γλυκεῖάν τῆς θάλασσας τὴν κόρη,
τὴν Κρήτην τὴν ἀφρόπλαστην, τὴν ἀνδρειωμένην Κρήτην,
τὰ γαλανὰ ἀκρογυῖα τῆς, τὰ πράσινά τῆς ὄρη,
καὶ τὴν φωλιά τῶν ἀετῶν τὸν γέρον—Ψηλορείτην.

Ἐσένα θάχω ὁδηγὸν στὴν κάθε μου τὴν πορῆν,
ἐσένα θάχω μάννα μου, ἐσένα ἀδελφόν,
ἐσένα θάχω φύλακα δίπλα σὺ μαιλίαν,
προστάτην μου θὰ εἶσαι σὺ, «Μαθητικῆς Ἡχῶς».

Καὶ μέσα στὴν καρδούλα μου, ἐκεῖ θὰ σὲ θρονιάσω!
καὶ τῆς καρδιᾶς μου βασιλιᾶς πάντα θὰ εἶσαι σὺ,
διὰ νὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ σὲ χάσω.

Ὅπου κι' ἂν πάω, κι' ἂν βρεθῶ, θὰ εἶμαστε μαζί!...

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΣΩΠΑΣΗΣ

Στβ Λ' Γ. Α. Ἡρακλείου

Ροδίξει ή άντολή—γλυκιιά στιγμή—χαράζει.
 'Η αύγή σκορπά ροδόγελα, ή μέρα πλησιάζει
 'Ερχετ' όλο μυστήριο τούτη ή καινούργια μέρα
 Ριγούν τ' αστέρια 'κει ψηλά στον γαλανόν αιθέρα
 Γλυκοφιλεί ή άνοιξη τά δέντρα, τά λουλούδια
 Ξυπνά ή ζωή και τή Ζωή δοξάζει με τραγούδια.

'Απ' τά λιμάνια φεύγουνε ή θάρκες κάθ' αύγή.
 Τώρα χαράζει φεύγουμε και 'μετ' γι' άγνωστη γή.
 'Ονειρο, 'Ελπίδα στά πανιά σάν μυρωμένο άγέρι,
 Ποιός ξέρει τόν καθένα μας—άλήθεια—πού θά φέρη.
 "Άλλοι μαζίμ'ε τούς πολλούς στους άνοιγμένους δρό-

Κι' άλλοι ένάντια στά στοιχεία με τόν σταυρό στους
 [ώμους,
 Φρικτά θά λυσοδέρνονται μ' άπόγνωση ή μ' 'Ελπίδα,
 Θά άναζητούν τήν άγνωστη, τή γνήσια Πατρίδα.

'Αγαπημένη, διάφρανο τ' όνείρου μας τ' άτλάζει.
 Παρθένος θά' ναι ό δρόμος μας; Τ' άγνωστο τόν σκε-
 [πάζει
 Μιά μόνη άχτίδα οδηγός στον ήλιο θά μ'ας φέρη,
 "Ένα νά γίνωμε μ' αυτόν πιασμένες άπ' τó χέρι,
 Θά φτάσωμε ό,τι κι' άν γενή.

Σχολείο μου, είκόνα λατρεμένη,
 Μέσα στά μύχια τής καρδιάς θά σε κρατώ κλεισμένη,
 "Έτσι όπω; σ' αντίκρυσα τήν τελευταία ώρα,
 Προτού ν' άνοιξουν τά φτερά για τή μεγάλη χώρα.

ΘΕΟΔΟΣΙΑ ΚΟΤΣΙΦΑΚΗ

Η' Πρακτικού Γ.Θ.Χ.

28Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Κάποιος έχθρός με λογισμούς και σκέψη κατα-
 [χθόνια
 έβάλθηκε στη χώρα μας κατακτητής νά γίνη
 μια μέρα πάλι σάν κι' αύτην πριν δέκα πέντε
 [χρόνια,
 και του 'Ελληνικού λαού ν' ανάψη τó καμίνι.

'Οπóταν βροντοφώνησε τó ιστορικό μας «ΟΧΙ»
 και έγγραφηκαν τρόπαια μέσα στην 'Ιστορία,
 στην 'Αλβανία έδρασαν τó όπλο και ή λόγχη
 και τής 'Ελλάδος των παιδιών ή τόλμη κι ή
 [άνδρεία.

'Ο τότε Κυβερνήτης μας τó ΟΧΙ όταν είπε
 άδιστακτα άπήντησε κι' όλο τó θάρρος είχε.
 ΜΩΛΟΝ ΛΑΒΕ έφώναξε σάν άλλος Λεωνίδας
 τότε πού οί Πέρσαι βάλθηκαν νά μπούν οτάς
 [Θερμοπόλας.

Μ. ΤΣΟΝΤΟΣ

Η' Πρακτικού

Τά μάτια μας κι' 'Εσένα, 'Ελλάδα!
 Τίποτε άλλο δέ φελα.
 Και μπαίνουμε όλοι στην άράδα
 με μια καρδιά!

Μ'ας κράζεις, κι' ό καθένας, νάμαι,
 παρών, φωνάζει στη στιγμή,
 διατάξεις, και σ' άκολουθάμε,
 με μια ψυχή!

Γλυκειά μας μάννα! 'Ελλάδα, 'Ελλάδα!
 ποιά δόξα, σ' όποιον άπό μ'ας,
 πού έσύ με νεκρική λαμπάδα
 θά τόν φωτάς!

ΜΙΑΤ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΣΑΝ ΠΑΠΑΜΥΘΙ

"Αρχισ' ή γιαγιά τó παραμύθι για τ' άγγόνια.
 Και τ' άγγόνια με ορθάνοιχτα ματάκια τήν κοιτάνε
 και άκούνε άχόρταγα τ' αληθινό τó παραμύθι :

«Ζεί παιδιό μου ένας γίγαντας μεγάλος, πούχει
 σκλαβο ένα νάνο. Του φοράει άλυσσιδες και σφιχτά
 τόν έχει τυλιγμένο. 'Ανθρώπους μυστικούς δικούς
 του έχει βάλει γύρω τριγύρω του νά τόν φιλάνε. Μά
 ό νάνος πού ψυχή έχει άντρωμένη κι' ή καρδιά
 του δέ δειλιάζει μπρός στον κίνδυνο τόν γίγαντα δέ
 τόν φοβάται. Και πασχίζει και κτυπιέται με άντρω-
 σύνη τόση πού δλόκληρη ή οίκουμένη τόν θαυμάζει.
 Μά τó γίγαντα φοβούνται όλοι και κανείς δέν τολμά
 νά βοηθήσει. Μόνο ή μάννα του ή δόλια ή πολυβα-
 σανισμένη τó παιδί της βοηθάει. Και πασχίζει διαλέ-
 να νάνος με περίσσεια δύναμη κι' άντρεία. Κι' οί
 άλυσσιδες, οί χοντρές, οί σφιχτοδεμένες, οί άσπα-
 στες αρχίζουν νά ραγίζουν. Αρχίζει νά φοβάται ό
 γίγαντας μ'ήν τού φύγει και φοβερίζει τόν άτρόμητο
 τó νάνο Μ' αυτός και με τά πόδια του πασχίζει και
 λυγίζει τά χοντρά τά σίδερα. Οί φρουροί και τού γί-
 γαντα οί μπράβοι, πού γελάγαν έτσι πούβλεπαν τó
 νάνο, αρχίσαν νά φοβούνται και στο γίγαντα τó
 λένε. Και ό γίγαντας τούς μπράβους του διατάσσει
 τ' αδέρφια τά λεύτερα τού νάνου τού άντρείου ν'
 αρχίζουν νά πειράζουν. Μά τ' αδέρφια τά μεγαλό-
 ψυχα ύπομουν. Κι' ό νάνος άντρωιένεται άκόμα
 ποιό πολύ γίνεται άτρόμητος και ποιό πολύ παλεύει.
 Και ό γίγαντας φοβάται και θυμώνει και βρυχάται
 και τούς μπράβους του διατάσσει νά καρφώσουνε τó
 νάνο. Μά ό νάνος πούνε πιά λιονταρομένος γιατί
 για τή λευτεριά παλεύει δέ φοβάται. Και οί άλυσ-
 σιδες του λίγο άκόμα και θά σπάσουν. Και τó γί-
 γαντα θά διώξει άπό τή χώρα του ό νάνος γιατί έχει
 τó Θεό μαζί του. Πολεμά για τή λευτεριά του και
 σάν τή λευτεριά δέν είναι».

—Ζούν, γιαγιά, ό γίγαντας κι ό νάνος ;

—Ζούν, παιδί μου, ζούν.

Και τ' άγγόνια καταλάβαν ποιός είναι ό νάνος
 ό γίγαντας και ό ποιός ό άντρείος νάνος πού πολεμά
 για τή λευτεριά του.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΙΑΝΑΚΗ

Ζ' Πρακτικού Γ.Θ.Χ.

28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Χρονολογία άξέχαστη Χρονολογία που έγινε ή άρχή μι�ς νέας ζωής γεμάτης από άγωνα, και ή γέφυρα εις μία νέα εποχή εις την όποια ό λαός όλόκληρος ύψώνεται τείχος εις την όρμην του πνεύματος της Δικτατορίας και γίνεται εμπόδιον εις κάθε βήμα του. Ή 28 Οκτωβρίου είναι ή άρχή μι�ς νέας αγωνιστικής περιόδου, που στην ιστορία είναι παράλληλα γραμμένη με τό 21. Άγώνας για την φύλαξι των έθνικων ιδεων, για την διατήρησι της πατρίδος, για την τιμή και την αξιοπρέπεια του μικρού. Ο λαός ξεσηκώνεται από την στιγμή εκείνη και εμπράκτως ζητά να υπερασπίση την έλευθερία του, την εθνική του ανεξαρτησία, την αξιοπρέπεια και την τιμήν του, και γενικώς να ζήση και να διατηρήση την ζωή εις τις άρχές της δικαιοσύνης και του άνωρωπισμοϋ. Ξέρει πως τό ρεύμα του φασισμού δεν θα άφιση τίποτε τό όποιο θα θυμίζη λευτεριά. Ή ανεξαρτησία δεν θα μείνη άπρόσβλητος, ή αξιοπρέπεια του δεν θα μείνη άθικτη, ή ζωή του θα είναι ζωή σκλάβου, σκληρή, και ή συμπεριφορά του άφέντη προς αυτόν άπάνθρωπος. Εις την βίαν αυτή ό λαός της Ελλάδος δεν έμεινε άδρανής. Ή λαμπρή φλόγα του 21 είχε σβύσει, αλλά μέσα εις την έστία που γεννήθηκε έμεινε ή θράκα και διετήρησε άσβεστες τις σπίθες της. Και όταν τό Έθνος εύρέθηκε εμπρός εις αυτό τό κίνδυνο που χωρίς άλλο του προετοίμαζε τον πλήρη θάνατο, ή σπίθες αυτές έγιναν φλόγες, φλόγες Άντιστάσεως, που ύψωσαν την άρνησι εις τις ήγεμονικές δυνάμεις της βίας, που καταργούσαν την έλευθερη ζωή και την αυτοδιάθεση του λαού, ταπεινώνοντας τον άνωρωπον. Ή φλόγα αυτή, τό πνευμα της άνοποταγής, έκαμε τον κατακτητή να συναντά σε όλους τους δρόμους του εμπόδια, και κάστρα να ξεχύνουν τα πυρά της άντιστάσεως. Πάντα λοιπόν ή φλόγα που άναψε εις τα βουνά της Άλβανίας και εξαπλώθηκε εις όλη την ελληνική γη μέχρι των Κρητικων άκρογιαλιων, πάντα θα είναι οδηγός του λαού, του Έθνους, προς την Λευτεριά. Τώρα μάλιστα που τό πνευμα της κατοχής και της βίας ύποδαυλίζεται, με την καταπάτηση της αυτοδιαθέσεως εις την Κύπρο και με την βάρβαρη άσέβεια της μειονότητας εις την Τουρκία, ή 28 Οκτωβρίου πολλά θα διδάξη και θα εμπνεύση.

Πάντοτε λοιπόν από τις ελληνικές επάλξεις ως άνομε τό χρέος μας προς την Έλευθερία και από τα ελληνικά στόματα ως άκούεται τό «ΟΧΙ» προς της δυνάμεις της βίας που ταπεινώνουν τον άνωρωπο.

Ή 28 Οκτωβρίου άποτελει τό σύγχρονον φωτεινόν παράδειγμα.

ΦΥΤΡΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
Η' Πρακ. Β' Γυμν. Χανίων

28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Έλέγαμε: ένα Μαραθώνα άκόμα! Έλέγαμε: μι� Σαλαμίνα άκόμα! Έλέγαμε: άκόμα ένα Είκοσιένα! Και ήρτες τέλος Σύ, Μητέρα—Μέρα, από άγκάλιασες κι' άνύψωσες όλόκληρα τα περασμένα στον άνώτατο λυτρωτικό σκοπό τους, στον υπέρτατό τους ήθικόν Ίστορικό Ρυθμό!

Ω δικαίωση όλων των Έλληνικων άγώνων! Ω ύψιστη ήθική στροφή μέσα στο χάος όλόκληρου του Κοσμου! Και μαζί, ώ γιάντια, πλέρια ιστορική καταβολή, από την οικία, Νικητές, οι Έλληνες θα ξεκινήσουνε αύριο, πρωτοπόροι της πνευματικής άνάπλασης όλόκληρης της γη!

Ω Μέρα—Μάννα, που μας έσπασες άκέρια κι' ως τό ύστατο, όλα τα κρυφά έσωτερικά δεσμά μας! Ω κοσμοϊστορική Έλευθερία, τόσο βαθεία λαχταρισμένη! Νά Σε! Σε κατέχουμε! Σε νιώθουμε! Σε θέλουμε!

Και θέ να Σε κρατήσουμε όλοι στο τεράστιο ύψος που μας φανερώθηκες άπ' τα χαράματα των εικοσιχτώ του Οχτώβρη του 1940, κι' ως με τη συντέλεια των αιώνων, είτε ζήσουμε, είτε, αύριο που θα φέγγεις πάνω άπ' όλο τον πλανήτη τό γιάντιο φώς Σου, θα βρισκόμαι στε σιά σλάχνα Σου, ώ Μητέρα, άθάνατο νεκροί!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

Η Η Ν Δ Ο Σ

Των προγόνων ελαστοί, μ' άτσάλενια κορμιά,
του πολέμου περνώντας τή φρίκη
της καρδιάς μας τή φλόγα τή φέμε μι�
ως εκεί που μας πρόσμενε ή Νίκη.

Με τή λόγχη χαράξαμε άδρό στα βουνά
τ' όνομά μας—γαλάζιο λουλούδι—
Νά τό πάρη ως τα πέριτα ό θρύλος ξανά,
στος λαούς να τό κάμη τραγούδι.

Προσταγή στη φλή μας, σαν νόμος θαρειά,
τό παλιό ν' αναστήσωμε θάμα.
Νάναι αιώνια σε τούτη τή γη ή Λευτεριά
κάποιας μοίρας δρίζει τό τάμα.

Μάννα Ελλάδα, δική σου μι� σάλπιγγα ήχει
λες άκόμα στις Πίνδου μι� κόχη,
Στους λαούς να θυμίζη γεμάτο ψυχή
τό τρανόν που ξεστόμισες «Όχι».

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ἡ Μεσόγειος ἀπλώνει τὴν γαλήνη καὶ τὴν ὀμορφιά της, ἀγκαλιάζοντας ἓνα μεγάλο μέρος τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικής. Σκορπισμένα εἰς τὰ γαλανὰ νερά της διάφορα νησιά, προκαλοῦν πάντα τὸ ἐνδιαφέρον. Σμαράγδι ἀληθινὸ ἀνάμεσα στὰ νησιά αὐτά, ξεχωρίζει ἐκεῖ πρὸς τὰ Ἀνατολικά ἢ γραφικὴ Κύπρος. Ἡ Κύπρος τὸ ἴνδαλμα τῆς Ἀφροδίτης, τὸ ἑλληνικὸ νησί, εἰς τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ὁποῦ πλανᾶται ὁ βαρὺς πέπλος τῆς σκλαβιάς. Ὁταν εὐρεθῆς μέσα εἰς τὸ μαγευτικὸ περιβάλλον τῆς Κύπρου σοῦ δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωση, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τῆς Φύσεως νοιώθουν τὴν τρομερὴ, τὴν ἀνηλέητη πραγματικότητα. Τὸ ἐλαφρὸ θρόισμα τῶν φύλλων τῶν δένδρων, κτυπᾷ στὰ αὐτιά σου σὰν λυπηροῦ τραγουδιοῦ νόστες. Ὁ ἥλιος τίς ἀκτίνες του κλαψιάρικες τίς στέλνει. Τὸ κοῦμα δέρνει μὲ θυμὸ τὸ βράχο κι' ὄλο κλαίει. Καὶ μέσα ἀπὸ τὰ κλάμματα καὶ τὰ δάκρυα τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων, μέσα ἀπὸ τοὺς ἀναστεναγμοὺς καὶ τὰ βογγητὰ τῶν φυλακισμένων, ὑψώνεται πότε-πότε τραχεῖα ἢ ἐρώτησις: «Κύπρον τί θέλεις; Τί σοῦ λείπει;» Κι' ἔπειτα ὁ κατακτητὴς γυρίζει ἄλλοῦ τὸ κεφάλι γιὰ νὰ μὴ ἀκούσῃ τὴν ἀπάντησι. Σπαράζει ὁ ὑπόδουλος ἑλληνισμὸς τῆς Κύπρου κάτω ἀπὸ τὴν μπότα τῶν Ἀγγλων.

Εὐρισκόμενοι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν οἱ Κύπριοι ἀδελφοί μας ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀγγλων— πού στηριζόμενοι στὴ σιδηρόφρακτὴ βία τους προσπαθοῦν νὰ ὑποδουλώσουν τίς ψυχὰς ἐλευθέρων ἀνθρώπων— ἀνέλαβον τὸν ἀπεγνωσμένον διὰ τὴν ἔνωση ἀγῶνα Παλλόμενοι ἀπὸ τὸν ἴδιον ὑπέροχον ἔθνικόν παλμόν, ἐμψυχούμενοι ἀπὸ τὴν ἴδιαν βαθυτάτην πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὰ ἔθνικα τῶν πεπρωμένα, ἀντιμετωπίζουν ἓναν ἀντίπαλον, ἀνώτερον εἰς ὕλικὴν δύναμιν εἰς ἓνα ἀγῶνα ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει τίποτε νὰ ζηλεύσῃ ἀπὸ τίς ἱστορικὲς στιγμὲς τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῆς Σαλαμίνος. Ἡ εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος, πού εἶναι ζωγραφισμένη στὶς ψυχὰς τῶν Κυπρίων, δὲν σβύνει εὐκόλα. Γιὰ ἐκεῖνη κτυπᾷ ἡ καρδιά τους, τὰ ὠραιότερα ὄνειρα τρέφουν γιὰ τὴν Πατρίδα. Ξέρουν ὅτι πατρίδα δὲν εἶναι μόνον μιὰ ὠραία λέξις.

Εἶναι μιὰ πραγματικότητα πού κλείνει μέσα της ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς μας. Ἀπὸ τὰ πιὸ χειροπιαστὰ ὕλικά ἀγαθὰ μας, ὡς τὰ πιὸ ἰδανικά σχεδιάσματα τῆς φαντασίας μας. Ξέρουν ὅτι χωρὶς πατρίδα δὲν ὑπάρχομε, παρὰ σὰν ἀνδράποδα τῶν ἄλλων λαῶν. Ξέρομε τὸ μεγάλο δίδαγμα πού μὲ ποταμοὺς αἱμάτων καὶ δακρῶν ἔκερδισαμε: «Μητρὸς τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων, τιμιότερον καὶ ἀγιώτερον ἢ πατρίς».

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

«Ὁρκίζομαι στὴ φλόγα τῶν Ὀμήριον,
ἡρώων γεννήτρα μὲ τὴν Ἰλιάδα,
στοῦ λόγου, στῆς ἰδέας καὶ στῶν ἀνείρων

ὀρκίζομαι στὴν ἀεθυστὴν Ἑλλάδα,
Ὁρκίζομαι στὸ φῶς καὶ στὴν ὕγεια,
στὴν κλιττὴ τῆς ἀρετῆς λαμπάδα,

στὴν πίστη τῶν πατέρων τὴν ἀγία,
τοῦ χαμοῦ καὶ τῆς νύχτας ὀδηγήτρα,
πότε Ἀθηνα καὶ πότε Παναγία,

τοῦ ἀλλόφυλου νικῆτρα, καταλύτρα.
Ὁρκίζομαι στὴ γλύκα τῆς Εἰρήνης,
στὰ λιόφυτα γλαυκὰ, στὰ ξανθὰ κίτρα,

στὴν ὀμορφιά πού ἀπὸ τὴ Βρῦση χύνεις
τῆς τέχνης κι' ἀπ' τῆς φύσης τὰ μαστάρια,
ὀρκίζομαι, γῆ θεῖα τῆς Ρωμισούνης,

στ' ἀρχαῖα σου καὶ στὰ νέα σου παλληκάρια
—Φωκᾶδες, Καραϊσκάκηδες, Λεωνίδες,—
στον Ὀλυμπο τὸν κλέφτη, στὰ Βλαστάρια

πού τὰ τρῶν καὶ τὰ ξεκάνουν οἱ ἀκρίδες:
Ἡ τὴν ἀσπίδα ἢ στὴν ἀσπίδα ἐπάνω!
Ὁρκίζομαι σ' Ἐσέ, στοὺς Διγενῆδες

πού γεννᾷς. Θὰ νικῆσω ἢ θὰ πεθάνω».

(Ἀπὸ τὴ «Χώρα πού Ἀρματώθηκε»)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Εὐρισκόμεθα εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν. Καὶ ὁμως οἱ «φίλοι» μας οἱ Ἀγγλοι, περιφρονώντας τὸν πολιτισμὸν αὐτὸν καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, προσπαθοῦν νὰ καταπνίξουν τὴν φωνὴν τῶν Κυπρίων, πού ζητοῦν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ἔθνικὴν οἰκογένειαν εἰς τὴν ὁποῖαν ἀνήκουν. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐνώσεως ἀργεῖ, μὰ θὰ ἔλθῃ. Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ ἔνωσις θὰ εἶναι πλέον γεγονὸς τετελεσμένον. Διότι δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾷμε ποτὲ ὅτι:

Ἐπειτα ἀπὸ κάθε Γολγοθᾶ, ἐπακολουθεῖ πάντα καὶ μιὰ λαμπρόχαρη Ἀνάστασις.

ΓΕΩΡΓ. ΠΟΥΡΑΚΗΣ

Μαθ. Στ' τάξ. Ἰδ. Γυμν. Βουκολιῶν

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΖΩΗ

Ἀγαπημένε μου Γυιέ.

Ἡ μητέρα σου μοῦ ἔδωσε μεγάλη παρηγοριά γράφοντάς μου, ὅτι ὁ δάσκαλός σου εἶναι εὐχαριστήμενος ἀπὸ σένα καὶ ὅτι τοῦ εἶσαι ὑπάκουος. Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ ἔλθω νὰ σὲ ἴδω, οὔτε σὺ μπορεῖς νὰ ἔρχεσαι τόσο συχνὰ κοντά μου. Καὶ γι' αὐτὸ θέλω νὰ σοῦ γράψω, ὥστε νὰ διαβάσης τὰ λόγια μου, καὶ νὰ τὰ κρατήσης στὸ μυαλό σου. Ἄκου τὴν φωνὴ τοῦ πατέρα σου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ μόνος πραγματικὸς φίλος ποὺ ἔχεις στὸν κόσμο.

Γνωρίζεις τὴν κατάσταση καὶ τὶς ἀρχὲς τῆς οἰκογενείας μας. Πρῶτο πράγμα εἶναι ἡ ἀγάπη, ὁ σεβασμός, ἡ τυφλὴ ὑπακοὴ ποὺ ὀφείλεις στοὺς διδασκάλους σου. Ὑστερα μὲ τοὺς συμμαθητάς σου νὰ νῆσαι καλὸς καὶ ἀγαπημένος. Φυλάξου, παιδί μου, ἀπὸ τοὺς κακοὺς συντρόφους. Ὅταν εἶσαι μαζί τους νὰ μὴν λές οὔτε νὰ κάνης τίποτε ποὺ θὰ σὲ ἔκανε νὰ κοκκινίσης.

Ὁ τίμιος ἄνθρωπος δὲν δουλεύει ποτὲ στὰ κρυφὰ καὶ γιὰ ὅ,τι κάνει δὲν ντρέπεται ποτέ.

Φρόντισε νὰ εἶσαι καλὸς, ἀγαπητὸς, μετριόφρων, θρησκός, φιλέσπλαχνος, μεγαλόφρωνος. Κύττα νὰ μὴν λές ποτὲ ψέματα. Μελέτα προσεκτικὰ τὴν ἱστορία τῆς Πατρίδος μας, ὅπου θὰ βρῆς καλὰ παραδείγματα πρὸς μίμησην. Ἐὰν διαβάζοντας τὰς πράξεις κανενὸς μεγάλου, θὰ νοιώσης νὰ συγκινηῖσαι. θὰ σοῦ ἔλθουν τὰ δάκρυα στὰ μάτια, θὰ κάνης ὅπως ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ ἑποῖος βλέποντας τὴν δόξαν τοῦ Μιλτιάδου δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῆ. Τότε θὰ μπορῆς νὰ γίνης μεγάλος ἄνθρωπος, καὶ θὰ γίνης. Ξέρεις, παιδί μου, ὅτι ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτα, δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀφήσω πλούτη. Θὰ σοῦ ἀφήσω μόνον ἓνα ὄνομα τίμιο καὶ τὸ παράδειγμά μου. Γυιόκα μου, ἀγάπα τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν τιμὴ.

Βλέπεις πόσο μεγάλη ἐπιστολὴ σοῦ ἔγραψα. Ἄπάντησέ μου καὶ γράψε μου πᾶν ὅ,τι ἡ καρδιά σου λέγει.

Χαιρέτισέ μου τοὺς καλοὺς διδασκάλους σου. Νᾶσαι καλὸς καὶ ὁ θεὸς θὰ σ' εὐλογήσῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ὅπως σὲ εὐλογεῖ χίλιες φορὲς ὁ πατέρας σου.

ΝΙΚΟΣ Γ. ΓΑΓΑΛΗΣ

Ἡ Πρ. Β. Γ. Χ.

ΣΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

Αὐτὸ κρατᾷ ἀνάλαφρα μέσ' στὴν ἀνεμοζάλη
τὸ ἀπὸ τοῦ κόσμου τῆ βοῇ πρεσβυτικῷ κεφάλι.
Αὐτὸν τὸ λόγο θὰ σᾶς πῶ, δὲν ἔχω ἄλλο κανένα.
Μεθύστε μὲ τ' ἀθάνατο κρασί τοῦ Εἰκοσιένα.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Δευτέρα 26(7)55 ἔτησία πρώτη συνάντησις τοῦ μαθητόκοσμου.

Φουσκωμένα τὰ στήθια, ροδοκόκκινα τὰ μάγουλα, δλόκληρη ἡ σφραγίδα τῆς καλοκαιρινῆς ζωῆς πάνω μας. Μιά ζωὴ ὅλο γέλιο καὶ τεμπελιά, μιὰ ζωὴ ὅλη τραγουδι ποὺ μόνον οἱ μαθητὲς ζοῦνε.

Μιά παρέα ὅλη ἀπὸ συνομήλικα ἀγόρια κατεβρίνει τὸν δρόμο πρὸς τὸ σχολεῖο, μέσα στὸ δροσερὸ μελίχιο πρωινὸ μὲ τὴ δροσιά.

Ἄπ' ὅλες τὶς παρόδους ἔστρουπώνουν νεαροὶ μαθητὲς καὶ μαθήτριες, ὅλοι μ' ἐκεῖνο τὸ ἠλιωρημένο χαμόγελο νὰ φτερουγίζῃ στὰ χεῖλια, ὅλοι μὲ τὴν χαρὰ ζωγραφισμένην στὰ μάτια.

Ἐνα μικρὸ περιθώριο μένει ἀκόμα. Μακρὰ ἀπ' τὸ σχολεῖο ὅλο τὸ καλοκαίρι, προσπάθησε ὁ καθέννας νὰ γίνῃ μοντέρνος, νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τοῦ σχολεῖο τὴ λιτὴ αὐστηρότητα.

Οἱ μαθητὲς ἔχουν πλούσια μαλλιά, ἔνῃ μιὰ τσατσάρα περισυεῖ ἀπ' τὴν τσέπη, κι' ἔχουν ἔξω τὰ ποκάμισα οἱ πῖο πολλοί. Τὰ κορίτσια φορᾶνε ὄλους τοὺς πῖο μοντέρνους συνδιασμοὺς χρωμάτων καὶ σχεδίων.

Κάποια ἔχει στὰ μαλλιά δυὸ μαργαρίτες καὶ μιὰ ἄλλη κτενίζει τὰ μαλλιά της μὲ στοργή.

Μετὰ ἀπὸ δυὸ—τρὲς μέρες, ὅλ' αὐτὰ θ' ἀποτελοῦνε παρελθόν. Τὸ καπέλλο θὰ σκεπάζῃ τοὺς γλόμπους τῶν μαθητῶν καὶ τὰ κορίτσια θὰ φοροῦν τὶς ἀρχαϊκὲς μαῦρες ποδιές, μὲ τὰ ἄσπρα χτυπητὰ κουμπιά.

Τ' ἀνίσχυο ρεῦμα τῶν μαθητῶν γεμίζει τὴν αὐλὴ μὲ τὸν παφλασμό του, πάντα ἀσυγκράτητο κι' ὀρηκτικό, πάντα ἐλπιδοφόρο καὶ πάντα νέο.

Ἐνα κῦμα συγκίνησης μᾶς συνεπῆρε σὰν ἔπαιξε τὸ κουδούνι ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες γιὰ μᾶς.

Σὰν ἓνα κῦμα ὠρμήσαμε πρὸς τὸ μπαλκόνι τοῦ σχολεῖοῦ μας σὰν ἓνα ἡσυχάσαμε, ἔτοιμο πάλι νὰ ξεσηκωθῆ.

Κι' ὅταν πάλι ἡ πόρτα τῆς αὐλῆς ἀφίνει τοὺς μαθητὲς ἐλεύθερους, μετὰ τὸν ἁγιασμό, ἔλα χαμόγελο παιδιάστικο καὶ αἰσιόδοξο ἐξακολουθοῦσε νὰ μένῃ στὰ χεῖλη, ποὺ ὅπως κάθε χρόνο, θὰ σβύσῃ σὲ λίγο μὲ τὴν πρώτη σύγκρουση μὲ τὴν Ἀλγεβρα ἢ τὸν Ὀμηρο!...

ΚΡΙΤΩΝ ΤΖΑΝΑΚΑΚΗΣ

Α' Γ. Η. Στ. β'

Φ Θ Η Ν Ο Ι Ι Ω Ρ Ο

Ἄστράφτει ἡ Δύση, ἡ Ἀνατολή, ὁ Βορῆας, ἡ Νοτιά !!

Πύρινα φίδια, οἱ ἀστραπές, ἀπ' τὰ οὐρανοθέμελα ὡς τὴν κορφή, τὰ μαύρα σύννεφα σχίζουν !! Λάμπεις μαγικές, ζωηρές στοὺς ὀρίζοντες, ἄλλες πορφυρένιες, ἄλλες κίτρινες, ἄλλες μενεξελιές, κάνουν τὰ βλέφαρά μου νὰ κλίνουν, μὰ ἄλλες κάνουν τέτοια ἁρμονία, τέτοιο μεγαλεῖο, ποὺ χαϊδεύουν τὸ μάτι...

Σπαραχτικοί, τρομεροί οἱ κρότοι τῶν βροντῶν, σὺν μυθικές κανονιές ἀπὸ χέρια Τιτάνων, ξεκουφαίνουν τ' αὐτιά, νομίζω γιὰ μιὰ στιγμή, ὅτι θὰ καταστρέψουν τὸ οὐμπαν !

Θεόρατες, τοακισμένες πύρινες γραμμές, τὰ ἐκπλαγα θαύματα τῶν κεραυνῶν, ἀυλακῶνουν κάθετα τὰ πυκνὰ φυλάκια τῶν συνέφων καὶ σδύνουν μὲ κρότο φρίκης, σ' ἓνα ἐρημονῆσι τοῦ πελάγου...

Μόνο γιὰ λίγα λεπτά ὁ οὐρανὸς εἶναι μαῦρος, σκοτεινὸς καὶ ὑστερα πυρπολεῖται ἀπὸ λάμπεις ἐκτυφλωτικές, προμαχτικές, ἀπὸ κρότους σπαραχτικούς.

Δυνατὸ φῶς, φῶς πιὸ δυνατὸ ἀπ' τῆς μέρας κάνει τὰ πάντα ἀλλοιώτικα καὶ νομίζω πῶς θὰ κατακαύσῃ τοὺς μακρυνοὺς πυρπολούμενους ὀρίζοντες !!!

Καὶ σὲ λίγο ἀρχινᾷ ἡ βροχή, ἄλλοτε ὀρηκτική, ἀπότομη καὶ ἄλλοτε σιγανή, ῥυθμική καὶ μονότονη. ἐνῶ συνέχεια ἀστράφτει καὶ βροντᾷ.

Συνῆλθα ἀπὸ τὸ δέος, ποὺ ἐνοιωθα μπροστὰ στὴν λαμπρὴ δόνη τῆς φύσεως, ὅταν κατάλαβα τὰ χέρια μου νὰ στάζουν νερό. Καὶ ἀφοῦ γιὰ δυὸ λεπτά ἀκόμα ἔμεινα μέσα ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο νὰ θαυμάσω τὸ ὑπέροχο θέαμα μὲ λύπη, μπορῶ νὰ πῶ, ἀποτραβήχτηκα. Τὸ κλείσιμο τῶν φύλλων δὲν μ' ἀφήνει νὰ βλέπω, ὅτι ἐθαύμαζα πρὶν... Τώρα μόνον οἱ βροντὲς ἀκούγονται καὶ ὁ ὑπόκωφος κρότος τῆς βροχῆς !

Ὀκτώβριος... Φθινόπωρο... Κοντεύει ὁ σκυθρωπὸς χειμῶνας !... Νύχτα. Ἐξω δρέχει... Ἀστράφτει... Βροντᾷ... Πότε πέρασαν τὰ φεγγαρόλουστα καλοκαιριάτικα δράβια, οἱ χρυσαυγές μὲ τίς λαλιές τῶν κορυδαλλῶν, τὰ ὁμορφα ἡλιοδασυλέματα.

Ἡ ὥρα περνᾷ ! Τὰ ἀστραπόβροντα ἔλο καὶ ἀραιώνουν. Ἡ βροχὴ σταματᾷ. Σὲ λίγο θὰ ξημερώσῃ. Καὶ πραγματικά. Οἱ χαραμάδες στὸ παράθυρο φέγγουν...

Ἐημέρωσέ πιά... Ἀνοιγόντας σὲ λίγο τὸ παράθυρο μένω ἐκπληχτή !!! Ὁ οὐρανός, πνιγμένος στὸ γαλάζιο τοῦ ἀλάζι, λάμπει ἀπὸ τὸν ἥλιο τῆς ροδοδάκτυλης Ἀνατολῆς.

Τὴν καθαρὴ ἀτμόσφαιρα ἀναζωογονοῦν οἱ ζεστές του ἀχτίτες.

Ἀκράτητη σὺν μαγνητισμένη πετάγομαι ἔξω. Ἀτόμη τὴ νύχτα ἐνόμιζα ὅτι θὰ καὶ ὁ Οὐρανὸς ἀπὸ τίς ἀστραπές καὶ τοὺς κεραυνούς. Γιὰ μιὰ στιγμή, θὰ εἶχα τὴ ψεύτικη ἐντύπωση, ὅτι εἶναι μιὰ μέρα ἀνοιξιὰτικὴ, ἂν δὲν ἐρχόταν στὸ μυαλό μου ἡ μεγαλόπρεπη εἰκόνα, ποὺ ἐθαύμαζα πρὶν ἀπὸ μερικές ὥρες.

Ναί. Εἶναι Φθινόπωρο, Καὶ ὅμως δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω ! Οἱ κορφές στὰ βουνὰ τί ζωηρὰ χρώματα, ποὺ παίρνουν ! Στίς κουμαριές δροσοσταλιάζουν τὰ κατακόκκινα κούμαρα.

Οἱ βράχοι στὰ ριζοβούνια φρεσκοπλυμένοι στολίζονται ἀπὸ τὰ ντροπαλὰ κυκλάμενα καὶ τὰ δένδρα, ποὺ ἀκόμα τὸ Φθινόπωρο δὲν τοὺς πῆρε ἀστურγα τὰ φύλλα τους, γεμάτα δροσιά, δίνουν στὴ Φύση ἓνα, τόνο ἀλλοιώτικο, καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι ὄχι μόνο ἐγώ, ἀλλὰ ἄλλοι θὰ νομίζουν πῶς εἶναι "Ἀνοιξή".

Ἐνας κηπουρὸς ξεκινᾷ νὰ κόψῃ τὰ φρούτα του καὶ ἓνα κοριτσάκι γεμάτο χαρὰ, μὲ τὸ καλάθι στὸ χέρι ξεκινᾷ γιὰ ραδίκια, Πέρα ἀπὸ τὰ χωράφια, ἀκούγονται οἱ φωνές τῶν γεωργῶν, ποὺ ὀργώνουν κι' ἀπ' τίς ἀσημόφυλλες ἐληές τὸ τραγοῦδι τῆς λυγερῆς, ποὺ ξένοιαστη τραγοῦδᾷ ἐνῶ τὸ θησαυρὸ μαζεύει.

Μά... τί ἀντίθεση ! Πόσο διαφορετικὴ ἡ νυκτερινὴ ὄψη τῆς Φύσεως, ἡ τρομαχτικὴ, ἀλλὰ ἡ γεμάτη δέος καὶ μεγαλοπρέπεια, ἀπὸ τὸ θέαμα αὐτῆς τῆς ὥρας. Γεμάτο ἡσυχία, γαλήνη, γλυκύτητα !! Ἡ αὔρα φουὰ σιγανά...

Διακόπτουν μόνον τὴν ἡσυχία μερικές τρυφεριές κυνηγῶν, ποὺ κυνηγοῦν τὰ τελευταῖα ὀρνύκια. Μακρὰ τὸ κῦμα τῆς σμαράγδινης θάλασσας ξεσπᾷ ρυθμικὰ στὰ ὀλόχαρα ἀκρογυάλια καὶ τοὺς κολπίσκους καὶ δυὸ τρεῖς βάρκες ξανοίγονται ἀσκεπες μὲ τ' ἄσπρα πανιά...

Καθὼς ὅμως ἀμέριμνα ἀπολαμβάνω ἐρχομαι στὴν πραγματικότητα... Στὰ σύρματα τῶν τηλεγράφων βλέπω σπαθᾶτα χελιδόνια νὰ ζυγιάζουν τίς μικρές τους φτεροῦγες... καὶ σὲ λίγο φεύγουν, πετοῦν γιὰ μακρὰ, γιὰ τόπους ζεστούς.

Μὰ γιατί ; Ἀκόμη εἶναι σὺν καλοκαιρι... Ναί ! Ἀλλὰ θαθεῖα ἀπ' τὴ Νοτιά γκριζὰ σύννεφα, διαστικὰ ἀνεβαίνουν στὸν Οὐρανὸ !!!

ΤΡΙΑΡΧΗ ΜΑΝΤΗ

Ζ' Πρακτικὸν Γυμνασίου Θηλέων Χαλκίδων

ΕΙΚΟΣΤΗ ΟΓΔΟΗ

Δέκα πέντε χρόνια έκλεισαν τόν κύκλο τους στην ένδοξη μεταπολεμική Ιστορία της Ελλάδος από τὸ πρωῖνὸ ἐκεῖνο τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, ποῦ ὁ ἑλληνισμὸς ἀπὸ τὴν μιὰν ἄκρη ὡς τὴν ἄλλη τῆς χώρας ἐβροντοφώνησε τὸ μεγάλο του ὄχι. Τὸ ὄχι ποῦ τὸ ἐπαναμβάνει κάθε χρόνο, κάθε ὥρα, σὲ κάθε δύσκολη στιγμή τῆς ζωῆς του. Τὸ κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὸ αὐτὸ σύνθημα. Κι' ἂν κατακυλοῦν οἱ οἱ αἰῶνες κι' ἂν ἔρχονται νέοι καιροί, στὴ γωνιά αὐτῆ τοῦ κόσμου μένει μιὰ ἱστορία, μένει μιὰ παράδοση, ἡ ἱστορία καὶ ἡ παράδοση τῆς ἐλευθερίας, ἡ θυσία γιὰ τὴν ἐλευθερία, ὁ ὑπὲρ πάντων, ἀγών, τὸ μολὼν λαβέ, τὸ ὄχι. Ἡ μεγάλη ἐπέτειος ἔχει ξεχωριστὴ σημασία στὴ Νεοελληνικὴ μας ἱστορία ἔχει τὴ σημασία τοῦ Νοελληνικοῦ θαύματος, ποῦ ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια, τόσο καὶ πιὸ κατάπληκτικὸ θὰ φαίνεται τοῦ θαύματος ἐκείνου ποῦ μόνη καὶ πρώτη ἡ ἀδούλωτη ἑλληνικὴ ψυχὴ μέσα στὸ παγκόσμιο στερέωμα τῆς ἀπογοητεύσεως καὶ τῆς ἀπογνώσεως, ὕψωσε περήφανα, ἄφοβα καὶ παλληκαρῖσια τὸν πυρὸ τῆς ἠρωϊκῆς τῆς ἀποφάσεως, ἀντικαθιστώντας γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ μὲ τὸ φῶς τὸ σκοτάδι καὶ διαλύοντας τὴν οὐγχυσιν ποῦ εἶχαν ἐπιφέρει στὸν κόσμολογὸν σιδηρόφραχτες φάλαγγες τοῦ Χίτλερ καὶ τοῦ Μουσολίνι. Καὶ μήπως πραγματικὰ θαῦμα δὲν ἦταν τὸ τσάκισμα μιᾶς αὐτοκρατορίας μὲ τὰ 8 ἑκατομμύρια λόγχες, ἀπὸ μιὰ φύχτα ἀποφασισμένα νὰ πεθάνουν γιὰ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδος τους ἑλληνόπουλα; Λὲς κι' οἱ ψυχὲς τῶν ἠρωϊκῶν μορφῶν μιᾶς ζωῆς τριῶν χιλιάδων χρόνων, παρέστεκαν καὶ συμπολεμοῦσαν γιὰ τὴν ἴδια ἰδέα, τὸν ἴδιο σκοπὸ ποῦ πολεμοῦσαν ἀπὸ τότε, τὰ τέκνα τῆς ἴδιας αὐτῆς, τῆς γνώριμης ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ τ' ἀκρογιάλια τῆς χώρας.

Τὸ ἀξέχαστο ἐκεῖνο πρωῖνὸ τοῦ 1940 ἐγνωσιαστος ἐξύπνησε ὁ κόσμος. Καθένας γιὰ τὴν δουλειὰ του ἐτοιμαζόταν, τὰ παιδιὰ τακτοποιῶσαν τὰ βιβλία, παίρνοντας τὰ τελευταῖα χάδια καὶ συμβουλὲς τῶν γονέων τους. Ὅμως, τὸ εἰρηνικὸ αὐτὸ ξημέρωμα ταραχτήκε καὶ συγκλονίστηκε, ἀπὸ τὰ ἀπροσδόκητα γεγονότα τῆς νύχτας, τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν εἶχαν γίνῃ γνωστά σ' ὄλο τὸν πληθυσμὸ. Τρεῖς ἡ ὥρα μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Ἐνα αὐτοκίνητο σταθμέει στὸ σπῖτι τοῦ Κυβερνήτου τῆς χώρας

Ἐνα τελεσίγραφο. Μιὰ μικρὰ σιωπὴ. Ἐνα ὄχι. Ἐνα ὄχι, πεισματάρικο ποῦ σὲ μιὰ στιγμὴ μὴ μεταμορφώθηκε σὲ τεράστιο μαγνήτη καὶ τράβηξε μὲ τὸ μέρος του κάθε ἑλληνικὴ καρδιά. Τὸ φάντασμα τῆς νύχτας ἔφυγε νικημένο καὶ ντροπιασμένο ἀπὸ τὸ σπῖτι τοῦ κυβερνήτου, γιὰ τὴν τέτοια ἀπάντηση δὲν τὴν περίμενε. Ἐνα βῆρος τριάντα αἰῶνων εἶχε πέσει στὴν πλάτη του καὶ τρόμαζε στὸ γυρισμὸ του τὰ ὀδοφράγματα ποῦ ἔβλεπε νὰ ὑψώνωνται μπροστὰ του, ἀπὸ τὴς σκιὲς τῶν ἡρώων τῆς Ελλάδος, ποῦ ἄρχισαν πάλι νὰ κυκλοφοροῦν καὶ νὰ ζητοῦν δικαιοσύνην.

Πανελλήνιος ἦταν ὁ συναγερμὸς, Πανελλήνιο τὸ ξεσῆκωμα. Πανελλήνια ἦταν ἡ κραυγὴ, νὰ πεθάνωμε σὰν Ἕλληνες. Οἱ μικροδιαδηλώσεις καὶ συγκεντρώσεις σὲ κάθε χωριὸ καὶ πόλη φούντωσαν καὶ γίνηκαν θάλασσα ὀργισμένη. Ὅλοι βαδίζουν τραγουδώντας πρὸς τὸν θάνατον. Στὸ οὐρλιασμα τῆς σειρήνας ἀπαντοῦν μὲ ζητωκραυγές. Ποῦ βρέθηκε τόση συνοχὴ καὶ ψυχραιμία ; ποῦ ἦταν κρυμμένο ἐκεῖνο τὸ κέφι, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ αὐτοθυσία καὶ προθυμία μὲ τὰ ὁποῖα ὑποδεχτήκαμε τὸν πόλεμο; Δὲν φανερώνουν ὅλα αὐτὰ τὴν πίστιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ στὴν τίμιο ἀγῶνα του καὶ τὴν βαθεία ριζωμένη στὴν ψυχὴ τοῦ κάθε Ἕλληνογεννητοῦ τιμῆς καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας; Δὲν φανερώνουν ἀκόμη, πῶς ἂν ζῆ τὸ ἔθνος 3 χιλ. χρόνια ζῆ διότι ὁ Ἕλληνας ξέρει νὰ πεθαίνει διὰ τὴν ἐλευθερίαν, διότι ξέρει ὅτι νικᾷ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν φοβᾶται τὸν θάνατον

Δὲν εἶναι φιλοπόλεμος καὶ αἰμοχαρὴς ὁ Ἕλληνας δὲν ἀνέχεται ὅμως καὶ τὴν λάσπη τῆς ὑποταγῆς, νὰ κηλιδῶνῃ τὴν τιμὴ του, γιὰ τὴν αὐτὴς τὴς κηλίδες τίποτα δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ τὴς ξεπλύνῃ. Κι' ὅταν θὰ περάσουν μιὰ δυὸ γενεὲς θάρθη ἡ ἱστορία ποῦ θὰ θυμίζῃ παντοεινὰ τὴν τροπὴ, καὶ θὰ ζητᾷ εὐθύνες ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ τὴν στάκτη μας.

Ἡ ἐλευθεραὶ γιὰ τὸν Ἕλληνα δὲν εἶναι κάτι τὸ ἀντικειμενικὸ, εἶναι αὐτὴ ἡ ζωὴ του

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

τὸ καταστάλαγμα τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν πόθων του. Δὲν τὴν ὑπαγορεύει οὔτε τὸ συμφέρον οὔτε ὁ ἀριθμητικὸς ὑπολογισμὸς τῆς δυνάμεως καὶ τῶν μέσων τοῦ ἀντιπάλου, ἀλλὰ τὴν ὑπαγορεύει τὸ καθήκον τῆς ἐθνικῆς τιμῆς, τὸ καθήκον πρὸς τοὺς ἴδιους τοὺς ἑαυτοὺς μας καὶ πρὸς τοὺς τάφους τῶν πατέρων μας. Τὴν διδάσκει ἡ ἱστορία, οἱ ὑπόθηκες καὶ τὰ κατορθώματα τῶν προγόνων, στὸ κάτω—κάτω τὴν ἀπαιτεῖ ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ τὸ συμφέρον μας. Νὰ γιατί, ἡ ἔννοια τῆς ἐλευθερίας εἶναι στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὴν ζωὴ μας, καὶ νὰ γιατί στὸ βωμό τῆς χυθῆκαν ποταμοὶ τὰ αἵματα. Νὰ γιατί, καὶ τὴν 28 Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 δὲν βρέθηκε Ἕλληνας ἢ ἑλληνίδα, ποὺ νὰ μὴν πῆ τὸ δικό του ὄχι μὴ θέλοντας νὰ παζαρέψῃ τὴ συνείδηση καὶ τὴν ψυχὴ του, ὅπως ἔκαμαν πολλοὶ πρὸς νατοὶ λαοὶ μὲ πλοῦτη καὶ ἀγαθὰ περισσότερα.

Ἡ 28 Ὀκτωβρίου εἶναι ἕνας μεγάλος σταθμὸς στὴν ἱστορία μας καὶ στὴν ἰσορροπία τῶν ἐλευθέρων λαῶν ποὺ ἡ ἀρχὴ τῆς χάνεται στὰ βάθη τῶν αἰώνων. Χωρὶς ἐπιδείξεις καὶ ἐντυπωσιακὰς ἐκδηλώσεις ἐπολεμήσαμε, γιατί ἔπρεπε νὰ πολεμήσωμε, διότι ἔπρεπε νὰ γίνωμε θύματα τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν.

Μὲ τὴν 28 Ὀκτωβρίου διαλύθηκε ὁ μῦθος τοῦ ἀηττήτου τοῦ ἄξονος, ὁ ὁποῖος μῦθος ἐκάλυπτε τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου, καὶ τοὺς ξεγελοῦσε μὲ τὸν τρομακτικὸ τοῦ κρότου. Ἦλθε ὅμως ὁ σπινθήρας τῆς Πίνδου νὰ φωτίσῃ, νὰ διαλύσῃ τὰ σκοτάδια καὶ τίς πλάνες καὶ νὰ ἠλεκτρίσῃ τίς φοβισμένες καρδιές, νὰ τίς ἐμψυχώσῃ καὶ νὰ τίς ἀνακαλέσῃ στὶς ἐπάξεις. Τὸ εἶδανε οἱ μεγάλοι καὶ ντράπηκαν, δάγκασαν τὰ χεῖλη τους, καὶ μὲ σφιγμένα δόντια καὶ καρδιά ὠρκίστηκαν νὰ συνεχίσουν τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλευθερίας ἀγώνα.

Μὲ τὴν 28 Ὀκτωβρίου ἀνανεώσαμε τὴν παρκαταθήκη τοῦ ἔθνους μας ξαναζωντανέψαμε τίς Θερμοπόλες, ξαναζεστάναμε τὸ 21 καὶ σφίξαμε γερὰ τὸ δεσμὸ ποὺ μᾶς συνδέει μὲ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον. Τὰ ἴδια ἰδανικά καὶ τότε καὶ σήμερα καὶ αὔριο, οἱ ἴδιοι πόθοι, ὁ ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς λαός, μὲ τὸν ἀλτρουϊσμὸ του μὲ τὴν κοινὴ διάθεσι τῆς αὐτοθυσίας, μὲ τὴν ὁμοιότητα ποὺ δημιουργεῖ τὸ ἴδιο αἷμα, μὲ τὸν Διάκο τῆς Ἀλαμάνας καὶ τὸν Διάκο τὸν ἠρωϊκὸ

λοχαγὸ τῆς Πίνδου, μὲ τὰ ἴδια συνθήματα καὶ σύμβολα. μὲ τὴν ψυχὴ πλημμυρισμένη πάντα ἀπὸ τίς ἴδιες ἰδέες καὶ συναισθήματα, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη καὶ τὴν περιφρόνησι πρὸς τὸν θάνατο, ἀπὸ τότε ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων, ὡς χθὲς καὶ αὔριο καὶ πάντοτε.

Αὐτὴ εἶναι ἡ μοῖρα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, νὰ ἀγωνίζεται καὶ νὰ διατηρῇ ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν μεγάλων ἰδανικῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολιτοῦ. Ἡ πατρίδα μας πολλοὺς κινδύνους πέρασε, πολλὰς φουρτοῦνες δοκίμασε μὰ ὅλα τὰ παραμέρισε καὶ βγήκε ἀκέραιη καὶ περήφανη στὸ τέλος, γιατί τὸ θέλαν τὰ παιδιὰ τῆς, ἡ νεολαία τῆς, ὁ ἀλύγιστος λαός τῆς. Δὲν εἶναι μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας τὰ μαῦρα χρόνια τῆς κατοχῆς, ἐκείνη ἡ ὑπεράνθρωπη ἀντοχὴ καὶ ἀντίστασι στὴν πείνα καὶ στὴ βία, ἡ θανάσιμη ἐκείνη πάλη μὲ τίς σκοτεινὲς δυνάμεις τοῦ ξενοκίνητου κόσμου, ὁ ἀγώνας ποὺ κάνει σήμερα σύσσωμο τὸ ἔθνος γιὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῶν ἐθνικῶν του δικαίων καὶ τῆς ἐθνικῆς του ἀξιοπρέπειας γιὰ τὴν ἀπολύτρωση τῶν σκλαβωμένων ἀκόμη ἀδελφῶν μας γιὰ τὴν ἔνωση τῆς Κύπρου μας, ποὺ ὁ ἀγώνας τῆς εἶναι ἀγώνας μας, ἡ χαρὰ τῆς χαρᾶς μας καὶ ἡ ζωὴ τῆς εἶναι ζωὴ μας.

Μὲ τὴν νεολαία πάντοτε στὶς ἐπάξεις καὶ τίς πρῶτες γραμμές, μὲ τὴν πίστη ἀκλόνητη στὴν ἔρησκεία μας καὶ τὰ ἰδανικά τῆς Φυλῆς, μὲ τὴ συνείδηση τῶν ἱερῶν μας ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν πατρίδα θὰ βροντοφωνοῦμε πάντοτε τὸ γνώριμο ὄχι καὶ πρὸς ἐχθροὺς καὶ πρὸς φίλους ὅταν θέλουν νὰ μᾶς βλάψουν καὶ νὰ μپοῦν ἐμπόδιο στὸ δρόμο μας, στὸ δρόμο τῆς ἐθνικῆς τιμῆς ποὺ μᾶς ἄφησαν κληρονομιά οἱ αἰῶνες.

ΣΠ. ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗΣ

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ

Η ΣΗΜΑΙΑ

Ἦρθε καὶ ἐφέτος ἡ ἡμέρα τῆς παραδόσεως τῆς σημαίας εἰς τοὺς μαθητάς. Ἡμέρα, τὴν ὁποῖαν οἱ μαθηταὶ θεωροῦν ὡς μίαν ἀπὸ τὰς πλέων ἱεράς καὶ συγκινητικὰς, ἀφοῦ κατ' αὐτὴν λαμβάνουν εἰς τὰ χέρια τῶν τὴν πατρίδα δόκληρον, τὴν ἑλλάδα δόκληρον, διὰ τοῦ γαλανόλευκου ὑφάσματος—συμβόλου, ὅπως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, λαμβάνουν τὸ αἷμα καὶ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου.

Εἶναι βέβαιον ὅτι κανένας λαός, κανένας ἄνθρωπος πολιτισμένος ἢ μὴ, δὲν δύναται νὰ ζήσῃ τὴν ἐσωτερικὴν του ζωὴν ἄνευ συμβόλων. Διότι τὰ σύμβολα, κατὰ μέγα μέρος ὑλοποιοῦν θρησκευτικῶς καὶ μυστηριωδῶς τὰς μορφὰς τῆς εὐγενείας καὶ τῆς ἀρετῆς. Αὐτὰ ἐνθυμίζουσι τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους κάθε ἀνθρώπου καὶ τὸν κάνουν νὰ ἀναλογισθῇ τὰ κατορθώματα τῶν προγόνων του, ὑποκινώντας τον νὰ τὰ ἀνανεώσῃ.

Μετὰ πολλὴν περισσοτέραν λοιπὸν συγκίνησιν πρέπει νὰ σταθῇ ὁ Ἕλληνας ἔμπρός εἰς τὴν σημαίαν του καὶ μὲ μεγαλυτέραν πίστην καὶ ὑπερηφάνειαν νὰ τὴν κρατήσῃ εἰς τὰ χέρια του, ἀπὸ κάθε ἄλλον ἄνθρωπον, ἀφοῦ γνωρίζῃ ὅτι τὸ σύμβολον αὐτὸ ἐκπροσωπεῖ καὶ ἐμψυχώνει μίαν πατρίδα, τῆς ὁποίας ἡ ἔνδοξος ἱστορία ἔχει τὰς βαθυτέρας ρίζας εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐκπροσωπεῖ τὸν πραγματικώτερον πολιτισμὸν. Ἀλλὰ καὶ κάθε νέος πρέπει νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ἀθάνατος Φυλὴ μας, δὲν πρέπει, νὰ ταφῇ κάτω ἀπὸ τὰ μάρμαρα τῆς ἀρχαίας δόξης τῆς, μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι σπαρμένη ἡ γῆ μας καὶ ἡ γῆ τὴν ὁποῖαν εἶχαμε ἄλλοτε.

Τὸ Ἑλληνικὸν σύμβολον ἀπὸ τὴν μορφήν τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ τοῦ Βυζαντίου, τοῦ πολιτικοῦ ἀστέρος τῶν νέων χρόνων—ὡς ἐλπίς εἰς τοὺς σκλάβους Ἕλληνας ὅτι θὰ ἀνατεῖλῃ καὶ πάλιν ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ—ἔλαβε τὴν τελικὴν μορφήν τῆς σημαίας τῆς ὀρισθείσης κατὰ τὴν πρώτην Ἐθνικὴν Συνέλευσιν τῆς Ἐπιδάουρου τῷ 1821. Τὸ πάγκαλον τοῦτο σύμβολον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ γαλανόλευκος σημαία, ἐστάθη φάρος τῶν Ἑλλήνων μαζί μετὰ τὴν Ἐλευθερίαν, ἐνῶ, εἰς τὰς δυνάμεις τῆς βίας αἱ ὁποῖαι ταπεινώνουσι τὸν ἄνθρωπον ἐστάθη τὸ μέγα σινικὸν τεῖχος, τὸ πνεῦμα τῆς ὀρνήσεως.

Ἡ σημαία αὐτὴ ποῦ ἀπεικονίζει τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα ποῦ μέσα εἰς τὰς μετα-

ξοφάντους πτυχὰς τῆς φέρει τὰς ψυχὰς τῶν προγόνων μας, τῶν ἡρώων τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀθανάτων μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, αὐτὴ ἡ σημαία μᾶς παρεδόθη καὶ αὐτῆς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τιμὴν ἀναλάβαμε νὰ διατηρήσωμεν. Τὸ καθῆκον μας εἶναι μέγαν.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ κάνωμε παρεξήγησιν τῶν πεπρωμένων τῆς φυλῆς. Νὰ μὴν ἀκολουθήσωμεν δουλικῶς τὰ ἴχνη τῶν προγόνων μας ἀλλὰ κατὰ τὸν ποιητὴν Παλαμᾶν «νὰ κύψωμε μόνον ἀπὸ τὰνθια τοὺς καὶ νὰ στεφανώσωμε τὰ μαλλιά μας!» Ἡ σύγχρονος Ἑλλάς δὲν πρέπει νὰ ἀποβάλλῃ τὴν προσωπικότητά της, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὸν δρόμον τῶν προγόνων, χωρὶς νὰ ζητῇ νὰ τοὺς ἀκολουθῇ. Ὅσα ἔσβυσαν δὲν ξαναγυρίζουσι, μόνον δημιουργοῦνται νέα μετὰ βάσεις, μόνον, τὰ παλαιὰ. Ἡ σπῖθα ἢ Ἑλληνικὴ ποῦ εὐρίσκεται μέσα μας πρέπει νὰ φουτώσῃ νὰ γίνῃ φλόγα νὰ λάμψῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς κάθε νέα γενεὰ καὶ ἀπὸ κάθε νέα γενεὰ νὰ ὑποδαυλίζεται περισσότερο. Καὶ τότε ἡ σημαία θὰ σταθῇ ὑψηλότερα, θὰ ὑψωθῇ εἰς τὰ μέρη ποῦ τὴν λαχταροῦν καὶ θὰ σταθῇ ἐναντία εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Κατοχῆς τὸ ὁποῖον συνεχῶς μεταλαμπαδώνεται.

Εἰς αὐτὸν τὸν ἀγῶνα μᾶς καλεῖ ἡ Πατρίς καὶ αὐτὸ μᾶς θυμίζει ἡ σημαία. Τοῦτο εἶναι τὸ καθῆκον μας. Πρέπει νὰ ἐπιτύχωμε.

Εἴμεθα βέβαιοι δι' αὐτό, ἐμεῖς τὰ ἀληθινὰ Κρητικὸπουλα!

ΦΥΤΡΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓ.

ΧΑΡΑΥΙΓΗ

Τὸ πέπλον λευκαίνει τοῦ σκοτούς
καὶ φῶς μοναχὸν ξεπροβάλλει
ξυπνώντας τὴν φύσιν π' ἀφήνει
τὸν λήθαργον νύκτας ἐνάστρου.

Δροσιὰ κι' εὐωδία πλημμυρίζουσι
τὰ ὄρη, οἱ κάμποι, τ' ἀγέρι,
ἀνοίγουσι μ' ἰρόπνοσα ἄνθη,
μηνύματα λιόχαρης μέρας.

Πουλιὰ στά κλωνάρια λαλοῦνε,
τονίζουν χαρὰς πανηγύρι,
αὐγῆς ὁμορφιά καὶ ζωντάνια
π' ἀπλώνεται σ' ὅλη τὴν πλάσι.

ΕΥΑΓΓ. Γ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ

Γυμν. Ἡρακλείου

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

«...Θεέ μου, διαφύλαξέ μου ακόμη τής άργες, θαμπές ώρες τοῦ φθινοπώρου»
ΔΕΗΣΙΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

Δέν πιστεύω νά ὑπῆρξε καί ποιητής στόν κόσμο πού νά μὴν ἔχει λαχταρίσει τίς μελαγχολικές ὥρες τοῦ Φθινοπώρου. Πραγματικά ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ ἀγαπημένη τους. Δέν χρειάζεται τὸ «γιατί». Κανείς δέν μπορεῖ νά ἀρνηθῆ τῆς φθινοπωρινῆς ὁμορφιῆς, πού κι' αὐτὲς —μὲ τὴν δική τους βέβαια χάρη— εἶναι παρόμοιες μὲ τίς ἀνοιξιάτικες. Τὸ θαμπὸ φῶς— πού χωρὶς ἄλλο φέρνει δυσκολία καί στόν πιὸ ἐξησκημένο μὲ τὰ χρώματα ζωγράφο— τὸ πένθιμο πέσιμο τῶν κυρινοπάσινων φύλλων, τὸ ἐλαφρὸ φύσημα τοῦ ἀέρα, ὁ ἀργὸς θόρυβος τῶν πρώτων σταλαγματιῶν τῆς βροχῆς, τὸ βαθὺ καί ζωνρὸ, σὲ χρῶ-

μα, χᾶμα, ὅλα αὐτὰ δημιουργοῦν μιὰ μελαγχολικὴ ἀτμόσφαιρα καί ἓνα γοῖζο θάμλωμα ἀπλώνεται παντοῦ, ἀκόμη καί στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε οἱ ψυχῆς διψοῦν καί λαχταροῦν τὸ λαμπρὸ φῶς καί τὴν πραγματικὴν χαρὰ, πράγμα πού τῆς γεμίζει μὲ τὴν πιὸ μεγάλη εὐπάθεια. Ὁ λυρισμὸς ξεχυλίξει στοὺς στίχους πού ἄλλος τοὺς ἀφιερώνει στὴν ἀγάπη, στὴν φύσι ἢ στὴν ἴδια τὴν ψυχὴ του.

Μέσα λοιπὸν ἀπὸ τὴν πλουσία συλλογὴ τῶν φθινοπωρινῶν στίχων, πέρνομε μερικoὺς γιὰ νὰ σᾶς τοὺς παρουσιάσωμε.

Ε.Φ.

ΤΑ ΚΡΙΝΑ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

Τὰ κρίνα τοῦ φθινοπώρου τὰ πιὸ μεθυστικά προτοῦ νά μαραζώσουν καί νά σβύσουν τοὺς τελευταίους ἀνασασμοὺς ἤρθαν γλυκὰ-γλυκὰ στὰ πόδια μου νὰ τοὺς σκορπίσουν.

Τὰ ἀγγελοθώρητα ὄνειρα τῶν εἴκοσι χρόνῶ τὸ δρόμου τους ἀγνάντια μοῦ κρατήσαν

μ' εἶδανε μάτια σὰν τὸ φῶς καί σὰν τὸν οὐρανὸ μ' εἶδανε σὰν νὰ μ' ἀγαπήσαν.

(Κύλα τὸ ρέμα σου βαθύ, τῆς Λύρας ποταμιέ!)
"Όνειρα, κρίνα, ἐκστατικὴ εὐτυχία,
ποιὰ ψυχολόγια ὑπέριτα ὅς ἐστειλε σ' ἐμέ...
Ποιὰ τάχα ὑπέριτα εἰρωνεία;

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΧΙΝΟΠΩΡΟ

Χινόπωρο στολίστηκες νεκρὸ κι' ὠραῖο ἀπὸ προχθῆς
μὲ τὸ παλιὸ Βενέτικο χρυσάφι
καί τώρα οἱ βοριάδες οἱ μικροὶ σοῦ γίνονται τρα-

[γουδιστὲς
καί τὰ νερὰ τὰ πένθιμα ζωγράφοι.....
ΜΙΑΤ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ "ΔΕΙΛΙΝΑ"

Τὰ βήματα τοῦ φθινοπώρου ἀντήχησαν
νωρίς, κ' εἶπε μὲ πίκρα ἡ ἀδελφή μου:
—Ἡ νυχτερινὴ βροχὴ τὰ ρόδα μας
τὰ μάρησε, ἀδελφοῦλή μου καί τώρα...

Ἐνα βιβλίον ρομαντικὸ θὰ συλλογίστηκε...
Μὰ ἐγὼ ἀναμέτρησα στὸ νοῦ μου τίς ἱστορίες
γύρω ἀπ' αὐτὰ τὰ ρόδα πού πεθάνανε
στὴ φύσι ἀνάμεσα καί στὴν καρδιά μου!...

ΝΙΚ. ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ ΔΕΙΛΙΝΑ

Στὰ δειλινὰ τὰ πένθιμα καί φθινοπωρινὰ
ὅταν χτυπάει στὰ τζάμια τους θρηνητικὰ ἡ βροχὴ
κι' ἐνῶ στὴν πόλῃ ἐσπερινοὺς βαροῦν ἀγὰ οἱ κα-
[μπάνες
παίρνουνε μιὰ παράδοξον οἱ κάμαρες ζωῆ.
Ὁ παγερός, πού ἀπ' εἰς κλειστὲς πόρτες γλιστράει,
[ἀέρας
κούφιων βημάτων φέρνει ἀχούς καί ψιθυροὺς σβυ-
[σμένους
πού κάνουν ὅποιον νείρεται ν' ἀναθυμᾶται ξάφνου

ἀγάπες χρόνων παλαιῶν καί φίλους πεθαμένους.
Καί τότες μέσ' στὸ σούρουπο οἱ κάμαρες γεμίζουν
φαντάσματα πού στοὺς θαμποὺς καθρέφτες καθρε-
[φτιοῦνται
ἐνῶ οἱ κουρτίνες οἱ βαρεῖες — κυττάξτε τῆς — κου-
[νιοῦνται
κι' ἐνῶ τὰ ρόδα πού ἔγερναν σὲ βάζα ξεχασμένα
φυλλοροοῦνε ἄξαφνα μὲ μιὰ στεγνὴ εὐωδιά
σὰ νὰ περᾶσαν πάνω τους δάχτυλα κάποια κρύα....
ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

ΚΑΛΩΣ ΤΟΙ Κ' ΗΡΘΕΣ ΝΑ ΜΑΣ ΠΕΙΣ...

Καλωστο! Κι' ἤρθες νὰ μᾶς πείς καὶ πάλι πρωτο-
[βροχί
στὴ στέγη τὸ μονότονο, γοργὸ κελήδημά σου.
Σὲ μᾶς παλιᾶς ἀγάπης μου, ἐδῶ στὴν ἔρημ κώχη
θὰ πλάσω καὶ θὰ ὀνειρευτῶ, βροχὴ τὸ φάντασμά σου.

Θὰ ἰδῶ τὰ μάτια σου τὰ ὑγρά, τὰ σκοτεινά, τὰ πλάνα,
τὸ φέρεμά σου τὸ θολὸ πού ὑφαίνεις ἀπ' τὰ νέφη
καὶ θὰ σ' ἀκούσω νὰ χτυπᾶς — ὦ τ' οὐρανοῦ τσιγ-
γάνα!—
στοῦ παραθύρου τὰ γυαλιὰ τὸ θλιβερό σου ντέφι.
ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Ἄπ' τὸ φθινόπωρο
γύρω σου νὰ στρώση
τ' ἀνθὴ τὰ στερνά
μὲ ζωὴ πεθαίνη
μὲ ζωὴ περῶ—
τάχα σὲ προσμένει
μὲ ἀνοιξὴ ξανά;

Ἄσε τὸ φθινόπωρο

γύρω σου ν' ἀπλώση
μὲ στερνὴ εὐωδιά
μὲ φωνὴ σωπαίνει,
μὲ χαρὰ χαμένη
μέσα στὴν καρδιά—
τὰ στερνά τὰ φύλλα
παίρνει τὸ φθινόπωρο
γύρω ἀπ' τὰ κλαδιά.

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙ

Τὸ καλοκαίρι ἔχει τὶς χάρες του
Ποιὸς τῆς ἀρνιέται ποιὸς λέει ὄχι,
Μὰ κάποιες χάρες ἔχει ἐξώχρες
τοῦ Ἀηδημητρίου τὸ πρωτοβρόχι.

Τὰ πεῦκα ἀπ' τὴ βροχὴ δροσόλουστα
μοσκοβολοῦν σὰν θυματήρια
Νερὸ γεμάτα τὰ γλευράγκαθα
γίνονται τῶν πουλιῶν ποτήρια.

Ὁ κλάτανος πού ἀνεμοδέρνεται
γυμνὸς καὶ ξέφυλλος, ἀντρεϊεύει,
τοὺς κλώνους ἔχει ἐλαφοκέρατα
καὶ μὲ τὰ ἀερικὰ παλεύει

Τῶν θυμαριῶν τὰ ξεροκλώναρα
πρώιμα πρασινοφυλλίζουν
καὶ τὴν ποδιὰ ἀπ' τὶς ἀποθῆκες τους
βρεγμένη τὰ μυρμήγκια λιάζουν.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙΑ

Μὲς ἀπ' τὰ κλεισμένα παράθυρα
ἔλα γιὰ νὰ ἴδεις χωρὶς μιλιὰ
τὰ κυνηγημένα τροχαντήρια
καὶ τὰ διαβατάρικα πουλιά.

Τὸν πασαπονιάρικο στὰ τζάμια
ἢ βροχὴ σκοπὸ τῆς ἀρχινᾶ...
Τὸ γιालὸ θολώνουν τὰ ποτάμια,
ἢ ἀντάρα κρύβει τὸ βουνό.

Γ. ΛΑΘΑΝΑΣ

ΔΕΙΞΙΣΙ

Εἴμαστε σὲ βουνὰ ψηλὰ σταυραετοὶ κι' ἀηδόνια...
Ἄπὸ ψηλὰ κοιτάξαμε τὸν κόσμον τὸν πεζό.
Μὰ ξάφνου μᾶς σκεπάσανε στὰ ὕψη αὐτὰ τὰ χιόνια!
Τὰ χιόνια αὐτὰ δὲν τὰ ξεχνῶ στὸν κόσμον ὅσο θὰ ζῶ

Κακίες, μίση, πόλεμοι πὸν κάνουνε ρημάδια
ἔλα τὰ χιόνια ποῦ χτισεν ὁ Μέγας Λυτρωτής,
πὸν τὶς λιοφώτιστες αὐγὲς τὶς κάνουνε σκοτάδια
κι' ἔλα μαζί σὲ κάνουνε σ' ἀπόγνωση νὰ ρθῆς!

Βοσκὲ μεγάλε καὶ τρανέ. Ἐμεῖς τὰ πρόβατά σου
πὸν χειμωνιά μᾶς πλάκωσε, μ' ἄδολη τὴν καρδιά
ἰκέτηψη σοῦ κάνομε! Πᾶψε τὴ μάντιά σου
καὶ φέρε μας ὀλόξεστα δικά σου χειμαδιά.

Πάρε τοῦ πλοίου τῆς ζωῆς τὸ δύστροπο τιμόνι
κι' ὠδήγησέ το σὲ ἤσυχον, σὲ εἰρηνικὸ νησί!
Καὶ κάθε τί, ποῦναι κακὸ καὶ τὶς καρδιὲς πληγώνει.
Διῶξε το Σὺ, παντοτεινὴ ἐλπίδα μας χρυσῆ!»

Γ. Ι. ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ Γυμνάσιον Νεαπόλεως

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΠΕΜΠΤΟ ΕΤΟΣ : Ἡ Μαθ. Ἡ-
χὼ ξαναβλέπει τὸ φῶς τῆς ζωῆς διὰ
πέμπτον πλέον ἔτος. Τέσσαρα χρό-
νια ἀγῶνος καὶ ἀγωνίας πέρασαν.
Πολλὲς ὑπογραφὲς στολίζουν τοὺς
τομους τοῦ περιοδικοῦ καὶ πολλοὶ
ἀπὸ τοὺς συνεργάτες του εἶναι σή-
μερο διακεκριμένοι φοιτηταὶ καὶ
φοιτήτριαι. Μὲ ὑπερηφάνεια εἰσερ-
χόμεθα εἰς τὸ πέμπτο μας ἔτος δι-
ότι ἐλπίζομε ὅτι κάτι καλύτερο θὰ
ἐπιτελέσωμε, ὅτι τὸ περιοδικὸν θὰ
γίνῃ τέλειον ἀπὸ κάθε ἀποψη. Τὸ
περιμένομε.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ : Τὸ ζήτημα
τῶν ἀνταποκριτῶν ἐξακολούθει νὰ
μᾶς ἀπασχολῇ. Εἶναι τὸ λεπτότερον
ζήτημα τοῦ περιοδικοῦ. Πέρυσι καὶ
πρόπερσι δὲν ἐπέτυχσαμε στὸ ζήτη-
μα τῶν ἀνταποκριτῶν, ὅχι θέδρια
καθολικά, ἀλλὰ κατὰ κανόνα πολ-
λὲς φορὲς ἐστενοχωρηθήκαμε ἀπὸ
πολλοὺς ἀνταποκριτὰς μας. Καὶ
γιὰ νὰ ἐξηγουμαστε, ἡ συνεργασία
τοῦ περιοδικοῦ μὲ τοὺς ἀνταποκρι-
τὰς του δὲν ἦτο στενὴ οὔτε κανονι-
κῆ. Ὁ παρκαλέσωμε πάλιν τοὺς
ἀνταποκριτὰς μας, νὰ διαβάσουν
καλὰ σὲ ἄλλη στήλῃ τοὺς ἄρθρους
συνεργασίας μὲ τοὺς ἀνταποκρι-
τὰς μας. Τοὺς ἀνταποκριτὰς τοῦ κά-
θε Γυμνασίου θὰ μᾶς τοὺς δρῖσουν
οἱ κ. κ. Γυμνασιάρχαι, εἰς τοὺς ὁ-
ποίους ἐγράψαμε σχετικῶς καὶ τοὺς
παρακαλοῦμε θερμῶς νὰ φροντίσουν
διὰ τὸ λεπτόν αὐτὸ ζήτημα. Οἱ
ἀνταποκριτὰς τοῦ περιοδικοῦ πρέ-
πει νὰ εἶναι ζωντανὰ παιδιὰ μὲ ἐν-
θουσιασμὸν καὶ ἀγάπῃ πρὸς τὸ πε-
ριοδικὸν τους. Ὁ κάθε ἀνταποκρι-
τὴς ἔχει εὐθύνες στὸ Γυμνάσιόν του
καὶ γιὰ τὴν εὐρυτέρα κυκλοφορία
τὴν ὁποίαν αὐτὸς θὰ βρῇ τρόπον νὰ
αὐξήσῃ καὶ γιὰ τὴν εἰσπραξὴν τοῦ
ποσοῦ τὸ ταχύτερον καὶ γιὰ τὴν ἀ-
ποστολὴν καλῶν συνεργασιῶν Πε-
ριμένου με πολλὰ ἀπὸ τοὺς ἀνταπο-
κριτὰς τοῦ παρόντος ἔτους.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ : Κάθε μέρα καὶ
οἱ συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ αὐξά-

νουν. Καταλαβαίνουν ὅμως ὅλοι, ὅ-
τι ὁ χώρος εἶναι περιορισμένος καὶ
ὅτι πρέπει νὰ δημοσιεύωνται οἱ κα-
λύτερες συνεργασίαι χωρὶς μεμφι-
μοιρίαι καὶ χολιάσματα, πού δυστυ-
χῶς ὑπῆρχαν μέχρι τῶρα. Ὁλὴ τη-
ρεῖται θέδρια ἢ σειρά, ἢ ἐπικαιρό-
της τὸ ἐνδιαφέρον, ἢ πρωτοτυπία
ἢ λογοτεχνικὴ ἀξία, κλπ. ὅπως εἶ-
ναι ἐξ ἄλλου εὐλογον. Ὁλὴ πρκα-
καλέσωμε τοὺς συνεργάτες μας νὰ
μὴ μᾶς στέλλουν πολλὰ κομμάτια
μαζὺ, καὶ ὅτι στέλλουν νὰ εἶναι ἡ-
λεγμένο καὶ ἐγκεκριμένο ἀπὸ τὸν
φιλόλογον καθηγητὴν τῆς τάξεως,
ἢ τὸν μαθηματικὸν ἢ φυσικὸν ἂν
εἶναι μαθηματικὸν ἢ φυσικὸν τὸ θέ-
μα, ἀσκήσεις κλπ. Νὰ προσέξουν
πολὸν οἱ συνεργάται τοῦ περιοδι-
κοῦ, νὰ μὴ στέλλουν ποτὲ ἀντιγραμ-
μένα θέματα. Εἶναι τὸ χειρότερον
καὶ ἐξευτελιστικώτερον πρᾶγμα πού
μποροῦν νὰ σκεφτοῦν.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙ : Οἱ ἀναγνώστες
καὶ ἀναγνώστριαι τοῦ περιοδικοῦ
πρέπει νὰ αὐξηθοῦν κατὰ πολὺ ἐφέ-
τος, μᾶλλον δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ
μαθητὴς ἢ μαθήτρια σὲ κανένα Γυ-
μνάσιον πού νὰ μὴν ἀγοράζῃ καὶ νὰ
μὴ διαβάζῃ τὸ περιοδικὸν του, διότι
εἶναι δικό του θαλαμμένο ἀπὸ τοὺς
κόλπους του, ἀπὸ τοὺς πόθους του,
ἀπὸ τὴν μαθητικὴν του οὐσίαν καὶ
πραγματικότητά. Ἄς σκεφθῇ ὁ κά-
θε ἕνας καὶ κάθε μιὰ τί κερδίζει
μὲ τὸ περιοδικὸν αὐτό, πόσα θέματα
μαθητικὰ διαβάσει, πόσας ἐκθέσεις
διαβάζει, πόσας ἀσκήσεις λύσει, πό-
σας εὐχάριστες ὥρες περνᾷει καὶ τί
χρὰ θακμιάζει ὅταν στείλει ἕνα δι-
κό του θέμα ἢ πῆ τὴν κρίσιν του.
Καί, ὅλα αὐτὰ μόνο μὲ μιὰ δραχμὴν
τὸ δεκαπενθήμερον.

Δὲν φανταζόμεθα νὰ ὑπάρχῃ μα-
θητὴς ἢ μαθήτρια πού νὰ μὴν ἀγο-
ράζῃ τὸ περιοδικὸν του καὶ νὰ μὴν
τὸ δένη σὲ τόμους, οἱ ὅποιοι εἶναι
τὸ καλύτερόν του δῶρημα γιὰ τὴν
προαγωγήν του καὶ τὴν πρόδόν του.

Ἡ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ : Μὲ κάθε
μεγαλοπρέπεια καὶ ἐξαιρετικὸν ἐν-
θουσιασμὸν ἐωρτάσθη καὶ ἐφέτος ἡ
15ῃ ἐπέτειος τῆς 28 Ὀκτωβρίου.
Σὲ ὅλα τὰ σχολεῖα ἐγίναν ἑορτὲς
καὶ ἐξεφωνήθησαν λόγοι. Τὰ Γυμνά-
σια τῶν Χανίων Δημόσια καὶ Ἰδιω-
τικὰ ἔδειξαν στὴν κοινωνία τί κρύ-
βει μέσα τῆς ἡ νεανικῆς ψυχῆς μὲ τὸ
παράστημα τῶν παιδιῶν τους κατὰ
τὴν παρέλασιν καὶ τὸ παραλήρημα
τοῦ πατριωτισμοῦ σὲ κάθε συγκέν-
τρωση καὶ ἐκδήλωσιν. Ἀξίζουσι πολ-
λὰ πικνετικὰ λόγια τὰ νεῖατα ὅταν
πρὸ πάντων στέκονται σὲς ἐπᾶλξεις
ἀκλόνητα καὶ ἀποφασισμένα νὰ πε-
θάνουν γιὰ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος
τους.

Ἡ ΚΥΠΡΟΣ Αὐτὲς τίς μέρες
τῆς θυμόμαστε περισσότερο. Τὸ τρί-
ξιμο τῶν ἀλυσίδων πού τὴν κρατοῦν
ταπεινωμένη, φτάνει μέχρι τῆς αὐτιᾶς
μας καὶ μᾶς ἐκνευρίζει. Δὲν τὸ θα-
στάμε πιά νὰ εἶναι ἡ Κύπρος ὑπό-
δουλη. Τὸ ὠρκίστηκαν τὰ νεῖατα νὰ
τὴν ἐλευθερώσουν καὶ θὰ τὴν ἐλευ-
θερώσουν.

**Ἡ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚὴ ΜΑΣ ΣΕ-
ΛΙΔΑ :** Ἐφέτος θὰ φροντίσωμε νὰ
πλουτισθῇ ἡ πνευματικὴ σελίδα καὶ
σὲ ἔκτασιν καὶ σὲ περιεχόμενον, ὥ-
στε νὰ ἱκανοποιήσωμε περισσότερο
τὸ ἀναγνωστικὸν μας κοινόν.

ΤΑΚΤΙΚὴ ΕΚΔΟΣΙΣ : Τὸ ζή-
τημα τῆς τακτικῆς ἐκδόσεως 1ης
καὶ 15ης τοῦ μηνὸς θὰ προσπαθή-
σωμε πάσῃ θυσίᾳ νὰ τηρηθῇ ἐφέτος
ὥστε τὸ περιοδικὸν νὰ κυκλοφορῇ
ἐγκαιρῶς.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος το περιοδικό μας καθιερώνει την Πνευματική του Σελίδα. Πιστεύομεν ότι εξυπηρετούμεν μιάν ανάγκη άλλων μας. Οι εκατοντάδες τα γράμματα που πέρομε κάθε δεκαπενθήμερο μᾶς παρακινούν την Σελίδα αυτή να την πλουτίσωμε όσο μπορούμε καλλίτερα. Σᾶς τὸ υποσχόμαστε. Ἐξαστάται ὅμως ἡ πλήρης ἐπιτυχία τῆς Σελίδος καὶ ἀπὸ σᾶς ἄλλους μετὴν τακτικῆς ἀποστολῆς ἀσκήσεων καὶ τεστ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πού θὰ δείχετε διὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν καλλιτέρων ἀσκήσεων καὶ τὴν προθυμίαν νὰ στέλνετε τὰς λύσεις. Τὸ περιοδικόν μας ὑπερηφανεύεται ὅτι προσφέρει πραγματικὰ θετικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίδας. Ἔτσι εἰς τὰς ὀλίγας ἀσκήσεις Γεωμετρίας τὰς ὁποίας ἐδημοσίευσεν κατὰ τὴν περασμένην περίοδον συμπεριελήφθησαν σοβαραὶ ἀσκήσεις καὶ εἰδικῶς ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 22 ἀσκήσεις (ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ β' τεύχος) ἡ ὁποία ἐδόθη ὡς θέμα κατὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς τῶν Ἐδελφίδων τῆς φστείνης περιόδου. Πολλοὶ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων μας μᾶς ἔγραψαν συγχαρητηρίου ἐπιστολὰς διότι ἡ ἀσκῆσις αὐτὴ συντελέσεν μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχιάν τους.

Ἔτσι ἡ «Μαθητ. Ἠχώ» πιστεύει ὅτι καὶ φέτος θὰ ἀντιποκριθῆ εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς.

Σᾶς εὐχόμεθα ἐπιτυχῆς τὸ νέον ἔτος.

Ὁ ὑπεύθυνος τῆς Σελίδος
Γεώργιος Ἰ. Παπαμαρκάκης
Ἡβ' Πρωκτικῶ

Παρακαλοῦνται οἱ φίλοι τῆς σελίδος μας νὰ προσέξουν τὰ ἑξῆς: α) Οὐδεμία συνεργασία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐὰν δὲν εἶναι γραμμένη διὰ μελάνης εἰς κόλλαν διαγωνισμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς σελίδος μόνον. β) Αἱ διάφοροι ἀσκήσεις, Tests κ.λπ. θὰ συνοδεύονται καὶ διὰ τῶν λύσεών των, αἵτινες θὰ εἶναι ἀναλυτικῶς γεγραμμένα κάτωθεν ἐκάστης ἀσκήσεως εἰς ἣν θὰ ἀναφέρεται.

γ) Κάθε συνεργασία νὰ εἶναι πρωτότυπος καὶ εἰ δυνατόν μαθητικῆ.

δ) Οὐδεμία ἀνώνυμος συνεργασία θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

ε) Ἡ συνεργασία θὰ ἀποστέλλεται εἰς τὴν «ΜΑΘ. ΗΧΩ» καὶ ἐπὶ τοῦ φακέλλου θὰ ἀναγράφεται διὰ τὴν (ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ) (Ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς.)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΛΥΣΙΝ

Α) ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ

1) Ἐάν εἰς τὴν αἰθυσαν τῶν τελετῶν ἐνδὸς σχολείου τοποθετηθῶν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνά 8 εἰς ἑκάστον θρανίον θὰ μείνουν ὄρθοι 86, ἂν τοποθετηθῶν ἀνά 10 δὲν μένει ὄρθιος κανεὶς. Νὰ ἀποδοθῶν οἱ μαθηταὶ.

2) Νὰ δεῖχθῆ ὅτι: Ἐάν εἰς τὸν διαιρετὸν ἀτελοῦς διαιρέσεως προστεθῆ ἢ διαφορὰ τοῦ διαιρετοῦ καὶ τοῦ ὑπολοίπου, τότε τὸ πηλίκον αὐξάνει κατὰ 1 καὶ ἡ διαίρεσις καθίσταται τέλεια.

3) Ἐκ τοῦ κινέου Α ἀναχωρεῖ λαθροποικτὸν πλοῖον ταχύτητος 8 μιλίων τὴν ὥραν, κατευθονόμενον εἰς τὴν ἀκτὴν Β, ἣτις ἀπέχει κατ' Α 168 μιλ. Μετὰ 8 ὥρας ἀναχωρεῖ πλοῖον πρὸς καταδίωξίν του. Ποίαν ταχύτητα πρέπει νὰ ἔχη τοῦτο ἵνα συναντήσῃ τὸ λαθροποικτικὸν 8 μιλ. πρὸ τῆς ἀκτῆς Β;

4) Ἐργατὴς ἀπάραι δι' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας 22 δοχ. ἔξοδαίει δὲ καθημερινῶς διὰ τὴν συντήρησίν του 10 δοχ. Εἰς διάστημα 365 ἡμερῶν του ἐπερίσσευον 1451 δοχ. Πόσας ἡμέρας ἠργάσθη καὶ πόσας ἔλαβε ἀεργος;

5) Αἱ 3 ὀκάδ. ἐλαίου καὶ 5 ὀκ. βουτύρου τιμῶνται 128,1 δοχ. ἐνὶ 6 ὀκ. ἐλαίου καὶ 8 βουτύρου τιμῶνται 211, 2

δοχ. Πόσον τιμῶνται αἱ 10 ὀκ. ἐλαίου καὶ αἱ 13 ὀκ. βουτύρου.

Χειλαδάκης Γεώργιος

6) Ὑποβούχιον πλέον μετὰ ταχύτητα 13 μιλίων τὴν ὥραν σημειώνει παρουσίαν θωρηκτοῦ προπορευομένου εἰς ἀπόστασι 163 μ. καὶ πλέοντος μετὰ ταχύτητα 27 μιλίων τὴν ὥραν. Τίθειται ἀμέσως εἰς δίωξίν του, καὶ μετὰ παύσεσιν 7 λ. 20 ἰ. βάλλει τορπίλλην, ἣτις εὐρίσκει τὸ θωρηκτὸν μετὰ 2 λ. 20 ὀ ἀπὸ τῆς ἐκτοξεύσεώς τῆς. Ζητεῖται νὰ εὐρεθῆ ἡ ταχύτης τῆς τορπίλλης.

ἀπκμαρκάκης Γεώργιος
Ἡβ' Πρωκτ.

Β) ΑΛΓΕΒΡΑ

7) Ἐάν $\frac{M}{\mu} = \frac{N}{\nu}$ νὰ δεῖχθῆ ἡ ἰσότης

$$(\sqrt{M\mu} + \sqrt{N\nu})^2 = (M+N)(\mu+\nu)$$

8) Νὰ ἀναλυθῆ τὸ πολυώνυμον: $\alpha^2x^2 + (\alpha^2 + \beta^2)kx + \beta^2x^2 + (\alpha^2 + \gamma^2)k + (\beta^2 + \gamma^2)k + \gamma^2$ εἰς γινόμενον πρωτοβαθμίων παραγόντων.

9) Νὰ εὐρεθῆ ἡ τιμὴ τῆς παραστάσεως

$$\frac{\sqrt{x+1} + \sqrt{x^2-1} - \sqrt{x^2+1}}{\sqrt{x-1} + \sqrt{x^2+1} - \sqrt{x^2+1}}$$
 διὰ $x=1$

$$\frac{\sqrt{x-1} + \sqrt{x^2-1} - \sqrt{x^2+1}}{\sqrt{x-1} + \sqrt{x^2+1} - \sqrt{x^2+1}}$$

Χειλαδάκης Γεώργιος

10) Νὰ λυθῆ τὸ σύστημα: $-3x + 8y + 6z = 0, -x - 2y + 12z = -4, -2x + 6y - 3z = -5$

Πικμαρκάκης Γεώργιος
Ἡβ' Πρωκτ.

11) Νὰ λυθῆ ἡ ἐξίσωσις:

$$\alpha^2x - x^2 = \frac{2\alpha^2\sqrt{3}}{9}$$

Ρ. Ἰλάνης Γεώργιος
Ἡβ' Πρωκτ.

12) Νὰ λυθῆ ἡ ἐξίσωσις: $144x^2 + 36x - 52x^2 - 13x^2 + 4x + 1 = 0.$

Παπαμαρκάκης Κλεομένης
Ἡβ' Πρωκτ.

13) Νὰ δεῖχθῆ ὅτι εἰς τὴν ἐξίσωσιν $A = \sqrt{B} + \sqrt{C}$ (ὅπου Α, Β, Γ πολυώνυμα α' β' βαθμοῦ) αἱ σχέσεις $A > 0$ καὶ $B > 0$ καὶ $C > 0$ ἐπαληθεύονται ἀναγκαστικῶς.

Μποτανάκης Στυλιανὸς
Ἡβ' Πρωκτ.

Γ) ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ

14) Εἰς κύκλον Κ φέρομεν χορδὴν ΑΒ καὶ ἐκ τοῦ μέσου Γ τοῦ τόξου ΑΒ φέρομεν τὰς χορδὰς ΓΔ καὶ ΓΕ αἱ ὁποῖαι τέμνουν τὴν χορδὴν ΑΒ εἰς Ζ καὶ Η. Ἐάν συνδέσωμεν τὰ Δ καὶ Η νὰ δεῖχθῆ ὅτι

γων ΓΔΕ+γων ΑΗΒ=2ουθ.

15) Να αποδειχθῆ ὅτι οἱ πόδες τῶν καθέτων τῶν ἀγομένων ἐκ τυχόντος σημείου περιφερείας ἐπὶ τὰς διαγωνίους καὶ τὰς παραλλήλους πλευρὰς τραπέζιου, ἐγγεγραμμένου εἰς αὐτὴν εἶναι κορυφαί τετραπλεύρου ἐγγεγραμμένου εἰς κύκλον.

Χειλαδάκης Γεώργιος

16) Ἐνοῦμεν τὴν κορυφήν Α τυχόντος τριγώνου ΑΒΓ μὲ ἐν τυχόν σημείον Δ τῆς βάσεως αὐτοῦ. Νὰ εὑρεθῆ ἐπὶ τῆς ΑΔ ἐν σημείον Ε ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὰ τμήματα ΒΔ καὶ ΔΓ νὰ φαίνονται ὑπὸ ἴσας γωνίας.

Παπαμαρκιάκης Γεώργιος

17) Ἐπὶ τῆς διαμέτρου ΕΖ κύκλου Ο λαμβάνομεν δύο ἴσα τμήματα ΟΜ καὶ ΟΝ. Ἐστω δὲ τυχόν σημείον Γ τῆς περιφερείας. Φέρομεν τὰς χορδὰς ΓΝΑ, ΓΜΒ καὶ τὴν διάμετρον ΓΟΤ καὶ τὴν ΑΒ ἣτις τέμνει τὴν ΕΖ προσκεινομένην εἰς Θ. Νὰ δεχθῆ ὅτι ἡ ΘΤ εἶναι ἔφαπτομένη τοῦ κύκλου.

Ραϊλάκης Γεώργιος

18) Ἐπὶ τῆς προσεκτάσεως ΑΒ ἣτις εἶναι διάμετρος περιφερείας λαμβάνομε σημείον Γ καὶ ἐξ αὐτοῦ φέρομεν τὴν ἔφαπτομένην ΓΔ. Ἐὰν ἡ κάθετος ἐκ τοῦ Γ ἐπὶ τὴν ΑΒ τέμνει τὴ ΑΔ εἰς τὸ Ε γὰ δεχθῆ ὅτι (ΓΔ)²=(ΓΑ)²-(ΑΔ)² (ΑΕ).

Πυροβολάκης Εδύχιος Ἡβ' Πρακτ.

19) Νὰ δεχθῆ ὅτι: οἱ διχοτόμοι τῶν γωνιῶν τῶν σχηματιζομένων ὑπὸ τῶν ἀπέναντι πλευρῶν ἐγγεγραμμένου εἰς κύκλον τετραπλεύρου τέμνονται κάθετως καὶ ἀντιστρόφως.

Παρδαλάκης Κλεομένης

Δ) ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑΣ

20) Ἐὰν α+β+γ=Π νὰ δεχθῆ ὅτι: ημ²α+ημ²β+ημ²γ-2συνα συνγ=2

Χειλαδάκης Γεώργιος

$$21) \text{Ἐὰν } \frac{\epsilon\phi(\alpha-\beta)}{\epsilon\phi\alpha} + \frac{\eta\mu^2\gamma}{\eta\mu^2\alpha} = 1 \text{ νὰ}$$

δειχθῆ ὅτι ἐφ²γ=εφα εφβ.

22) Νὰ δεχθῆ ὅτι δι' ὅλα τὰ τόξα τὰ ὁποῖα περιέχονται μεταξύ ο καὶ $\frac{\pi}{2}$ θὰ εἶναι σφ $\frac{x}{2} > 1 + \sigma\phi x$

Παπαμαρκιάκης Γεώργιος

$$23) \text{Νὰ δεχθῆ ὅτι: } \eta\mu 2\alpha = \frac{2}{\epsilon\phi\alpha + \sigma\phi\alpha}$$

$$24) \eta\mu 2\alpha = \frac{\epsilon\phi 2\alpha}{1 + \epsilon\phi\alpha} \cdot \epsilon\phi 2\alpha$$

Χειλαδάκης Κων/νος Ἡβ' Πρακτ.

25) Νὰ δεχθῆ ὅτι: τετρα. του (ν+1) α=στερια [εφ (ν+1) α-σφνα]

Παπαδομανωλάκης Γεώργιος Ἡβ' Πρακτ.

Ε) ΦΥΣΙΚΗΣ-ΧΗΜΕΙΑΣ

26) Νὰ εὑρεθῆ ἡ διάμετρος σφαίρας μεταλλικῆς πυκνότητος 20, ἣτις συνδεομένη μετὰ σφαίρας ἐκ φελοῦ πυκνότητος 0, 2 καὶ διαμέτρου 8 cm ἰσορροπεῖ ἐντὸς οἴνουπνεύματος πυκνότητος 0, 8.

27) Ἀερόστατον σφαιρικὸν διαμέτρου 4 μ. πληροῦται δι' ὑδρογόνου, ὅπερ ἔχει βάρος 100grm κατὰ κυβ. μέτρον. Τὸ ὕψος τοῦ ἀεροστάτου ζυγίζει 250 grm κατὰ τετρ. μέτρον. Ζητοῦνται α) πόσον ὑδρογόνον ἀπαιτεῖται, ἵνα πληρωθῆ καὶ β) τὸ βάρος ὅπερ θὰ ἰσορροπήσῃ, δεδομένου ὅτι 1m³ ἀέρος ζυγίζει 1300 grm.

Χειλαδάκης Γεώργιος

28) 10 gr. Ca CO₃ περιεκτικότητος 99,5% εἰς καθαρὸν CaCO₃ ὑφίσταται κατεργασίαν μετὰ διάλυμα H₂SO₄ (εἰδ βαρ. 1, 2 περιεκτ. 27, 3% κατὰ βάρος εἰς καθαρὸν θεικὸν οξύ) Νὰ εὑρεθῆ (1) ὁ ἀριθμὸς τῶν cm³ τοῦ διαλύματος H₂SO₄, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τελείαν ἀντίδρασιν καὶ (2) τὸ βάρος τοῦ CaSO₄, τὸ ὁποῖον θὰ σχηματισθῆ.

Χειλαδάκης Γεώργιος

Μαθηματικὸν Παράδοξον

1) Λαμβάνομεν τυχόντα τριψήφιον ἀριθμὸν. Σχηματίζομεν οὐδὸν ποῦ προκύπτει δι' ἀντιστροφῆς τῆς τάξεως τῶν ψηφίων τοῦ πρώτου καὶ εὐρίσκομεν τὴν διαφορὰν αὐτοῦ καὶ τοῦ προηγούμενου. Εἰς τὸν προκύπτοντα ἀριθμὸν προσθέτομεν αὐτὸν ποῦ εὐρίσκειται δι' ἀντιστροφῆς τῆς τάξεως τῶν ψηφίων του. Ὁ τελικὸς εὐρισκόμενος ἀριθμὸς εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος.

Πεῖός καὶ διατῆ

Παπαμαρκιάκης Γεώργιος

2) Δύο φίλοι κάθονται στὸ τραπέζι ὁ ἓνας ἀπέναντι τοῦ ἄλλου. Στὴ μέση τοῦ τραπέζιου εἶναι γραμμένοι δύο τριψήφιοι ἀριθμοί, ὁ ἓνας: κάτωθεν τοῦ ἄλλου. Οἱ δύο φίλοι κάνουν ἀφαιρέσιν καὶ εὐρίσκουν ὁ μὲν ἓνας 111 ὁ δὲ ἄλλος 222. Ἀρχίζουσιν νὰ μαλώνουν ὅτε φθάσει τρίτος φίλος ὅστις παρατηρήσας ἀπὸ ψηλὰ τοὺς ἀριθμοὺς εἶπε: "Ὅσο κι' ἂν σᾶς φαίνεται περίεργο καὶ οἱ δύο ἔχετε δίκαιον. Πῶς συμβαίνει τοῦτο;

Χειλαδάκης Γεώργιος

TESTS

1) Σὲ πόση ὥρα μία ἀποστειλωμένη μήκους 100 μ. ταξιδεύοντος μὲ ταχύτητα 100μ τὸ λεπτό περνάει ἀπὸ ἓνα τούνελ μήκους 100 μ;

2) Μία μισση γάτα σὲ μιάμιση ὥρα τρώγει ἕνα μισση ποντικόν. Σὲ πόσες ὥρες 50 γάτες τρώγουν 100 ποντικούς;

3) Τί σᾶς εἶναι ἡ ἀδελφὴ τοῦ θελοῦσας ἂν δὲν εἶναι θελοῦσας;

Τσόντες Μιχαὴλ Ἡβ' Πρακτ.

4) Ἐχω φτερά μεγάλα, ε' ἀπλώνω τ' ἀντίγω μὰ ποῖε δὲν κατορθώνω

ἀπ' τῆ θέσι μου νὰ φύγω. Τί εἶναι;

5) Σὰν τὸ θέλεις σοῦ μιλῶ, σὰν τὸ θέλεις σιωπῶ, ἄλλο φίλο δὲν θὼ βρῆς πὶὸ πιστὸ καὶ πὶὸ σοφόν. Τί εἶναι;

6) Κοντὰ σπῆ γενικὴ Καρπού ἀρχιερέα βάζω, καὶ τῆς Γαλλίας ποταμὸ εὐθύς παρουσιάζω.

7) Μπορεῖτε μὲ τρία σύμφωνα ὅπως προφέρονται νὰ σχηματίστε κάτι τὸ θεραπευτικόν;

Στεφانوδάκης Στέφανος Ἡβ' Πρακτ.

8) Εἶμαι ἓνα ἀπὸ τὰ πνεύματα καὶ ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς, μίαν μεγάλην Ἡπειρον εὐθύς θι σχηματίζεις.

9) Ἀνθρωποπὸν ἠλικιωμένον ἐάν παρατονίσῃς, εὐθύς ἄλλον μὲ δύναμι ἐμτρός σου θ' ἀντικρῶσῃς.

10) Ἐσπετοῦ μικροῦ γοργοῦ τὴν κεφαλὴ τῷ κόβῃ; καὶ δροσεὶ ὄν καὶ εὐχάριστον ἀνεμὸν φανερώσεις.

Παπαδομανωλάκης Γεώργιος Ἡβ' Πρακτ.

11) Ἐπιὰ φίλοι κάθονται σὲ μιά ταβέρνα καὶ πίνουν. Πόσα τσουγγουμάτα ποιησιῶν θὰ γ νουν ἂν κάθε δύο φίλοι θὰ τσουγγυρίζουν μιά φορὰ μετὰξὺ τους;

12) Ἀναγνώσατε ὁρθῶς τὴν φράσιν: Μεγάλου θησαυροῦ ὅστις κέκεται, ἀγαθὸν εἶναι κάτοχος φίλου.

13) Φωνηεντόλειπον: Συμπληρώσατε τὰ ἐλλείποντα Φωνήεντα ὥστε νὰ ἀναγνωσθῆ ἡ φράσις. ρ.σ.ν.τ.κ.τ. .ν.δ.ν.ν.κ. .ε.μ. .τ.τ.σ.θ. .χ.ρ.σ.θ. .

Χειλαδάκης Γεώργιος

Συνεργασίαι ἐλήφθησαν ἐκ τῶν κάτωθι:

1) Τσόντος Μ. 2) Παπαδομανωλάκης Γεώργ. 3) Χειλαδάκης Κων/νος, 4) Στεφανουδάκης Στέφανος, 5) Μποτωνάκης Στυλιανός, 6) Παρδαλάκης Κλου., 7) Πυροβολάκης Εδύχιος, 8) Ραϊλάκης Γεώργ. Ἀπαντες οἱ ἀνωτέρω τῆς Ἡ' Πρακτικῆς. Δημοσιεύονται. Ἀπαντήσαμε εἰς θσας ἐπ.σολιάς ἐλάβομεν ἕως τῆς 30-10-55.

Δ Η Λ Ω Σ Ι Σ

Πρὸς τοὺς συνεργάτας τῆς Πνευματικῆς Σελίδος

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποσταλλόντες συνεργασίαν νὰ προσέχουν τὴν ἔκφρασιν διότι σθεμίαν ἀνάμειξιν θὰ ἔχομεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης τῆς ὁποῖαν θὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ συνεργάτης.

—Τὰ γὰρ ποστέλλόμενα χειρόγραφα ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ἐπιστρέφονται.

—Πληροφορίας διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν ἀποσταλείσης συνεργασίας θὰ παρέχομεν εἰς τὸ τέλος τῆς Πνευματικῆς Σελίδος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΣ ΜΑΣ

Ἀγαπημένοι μας φίλοι.

Ἡ «Μαθητικὴ σας «Ἠχώ» κυκλοφορεῖ πάλι γιὰ πέμπτο ἔτος. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς κάνουμε συστάσεις. Τὴν ξέρετε. Φιλοδοξοῦμε ἐφέτος νὰ γίνῃ ὁ ἀχώριστος σύντροφος κάθε μαθητοῦ καὶ μαθητρίδος.

Ἡ «Μαθητικὴ Ἠχώ» ἔγινε πιά μιὰ ἀνάγκη, στὸ μαθητικὸ κόσμο. Τὸ καταλαβαίνετε ὅλοι σας. Μ' αὐτὴ τὴ σκέψη ἀντιμετωπίζει καὶ τὸ μέλλον καὶ ἀναλογίζεται βαρεῖς τὶς εὐθύνες της. Κάνει ἀνασύνταξη τῶν δυνάμεών της καὶ ἐπιστρατεύει τὸ ἐκλεκτὸν ἐπιτελεῖόν της ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη τῆς Κρήτης ἕως τὴν ἄλλην. Θέλει κατανόηση, θέλει προθυμία, θέλει εὐκρίνεια, θέλει θυσιῆς γιὰ νὰ σταθῇ στὸ ὕψος της. Τὰ ἐφόδια αὐτὰ θὰ τῆς τὰ δώσετε ἔσεἰς οἱ φίλοι της. Ἐφέτος πρέπει ὅλοι μας νὰ παρουσιάσωμεν ἕνα τέλειο περιοδικό. Ποιὸς δὲν τὸ θέλει αὐτό; Δὲν εἶναι καὶ δύσκολο. Δυὸ πράγματα χρειάζονται μονάχα, νὰ ἀγοράζουν καὶ νὰ πληρώνουν ἀμέσως ὅλοι τὸ περιοδικὸ καὶ νὰ μᾶς στέλνουν καλὲς συνεργασίες. Τὴν τιμὴ τοῦ περιοδικοῦ τὴν διατηροῦμε 1 δραχμὴ γιὰ νὰ τὸ ἀγοράζουν ὅλα τὰ παιδιά. Πέστε μας τί εἶναι μιὰ δραχμὴ κάθε 15 ἡμέρες, 2 δραχμὲς τὸν μῆνα, 12—15 δραχμὲς τὸν χρόνο; Γιὰ νὰ ἀνταποκορνεῖται ὅμως στὰ ἔξοδά του ποὺ εἶναι περισσότερο ἐφέτος, πρέπει νὰ κυκλοφορῇ σὲ ποῖα πολλὰ παιδιά. Κέρδος ἀπὸ τὸ περιοδικὸ δὲν θέλομε. Τὸ δηλώσαμε αὐτὸ ἐπανειλημμένως. Μᾶς ἀρκεῖ νὰ βγαίνουν τὰ ἔξοδα.

Φίλοι μας, ἂν βλέπετε ὅτι τὸ περιοδικὸ εἶναι ὠφέλιμο καὶ ἀπαραίτητο υποστηρίζετε το μὲ φανατισμὸ ἐφέτος, καθένας καὶ κάθε μιὰ στὴν τάξη του. Γράφετέ μας συχνὰ τὶς παρατηρήσεις σας καὶ στέλνετέ μας ὅ,τι καλύτερο ἔχετε γιὰ δημοσίευση.

Τὸ περιοδικὸ στηρίζεται σὲ σᾶς καὶ περιμένει πολλὰ ἐφέτος. Ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ θὰ ἀπαντοῦμε σὲ ὅλους σας, θὰ σᾶς λέμε τὴ γνώμη μας γιὰ τὶς συνεργασίες ποὺ θὰ μᾶς στέλνετε. Τὸ ἔξης νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι οἱ συνεργασίες σας ἐλέγχονται ἀπὸ καθηγητὰς καὶ πρέπει νὰ ἔχετε ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν κρίσιν τους. Θὰ εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἀπαντοῦμε σὲ κάθε ζήτημα ποὺ θὰ μᾶς γράφετε. Διαβάστε σὲ ἄλλη στήλη τοὺς ἔρους συνεργασίας καὶ προσπαθήστε νὰ τοὺς τηρήσετε. Θέλομε νὰ βρισκόμεθα σὲ στενὴ ἐπικοινωνία μὲ ὅλα τὰ Γυμνάσια, νὰ μᾶς λένε τὰ δικά τους, νὰ μᾶς γράφουν γιὰ ὅλη τὴν κίνησή τους.

Φίλοι μας τὸ περιοδικὸ εἶναι δικό σας βῆμα. Κρατήσατέ το στὸ ὕψος του. Πλουτίσατέ το μὲ τὶς καλύτερες συνεργασίες σας καὶ στηρίζετε το στὰ σταθερὰ θεμέλια μιᾶς εὐρείας κυκλοφορίας στὸ Γυμνάσιό σας.

Ἀπαντοῦμε σήμερον σὲ ὅσα γράμματα ἐλάβαμε πρὶν κυκλοφορῆσθαι τὸ περιοδικό.

Ἀγαπητοὶ μας συνεργάται καὶ φίλοι, ἀπευθυνόμεστε σὲ σᾶς ξεχωριστὰ ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ, γιὰ τὶ ἔσεἰς εἴσατε οἱ στενότεροι συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ καὶ οἱ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν καλὴ ἢ μετρία κυκλοφορία του. Ἀναγνωρίζομε τὶς δυσκολίες σας καὶ τὶς φροντίδες ποὺ καταβάλλετε. Θέλομε ὅμως νὰ σᾶς δώσωμε μερικὲς ὁδηγίες γιὰ τὴν καλύτερη καὶ ἀποδοτικώτερη ἐκπροσώπηση τοῦ περιοδικοῦ.

1) Νὰ φροντίζετε γιὰ τὴν ἄμεση κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ στὸ Γυμνάσιό σας σὲ ὅλες τὶς τάξεις. Ἐσεἰς θὰ ὀρίσετε ὑπεύθυνους σὲ κάθε τάξη νὰ σᾶς βοηθοῦν. Γιὰ τὴν κυκλοφορία νὰ καταβάλετε κάθε δυνατὴ προσπάθεια.

2) Νὰ μᾶς γράφετε συχνὰ πόσα περιοδικὰ θέλετε, ὥστε νὰ μὴ στέλνομε πάρα πάνω ἢ λιγώτερα.

3) Νὰ φροντίζετε γιὰ τὴν ἄμεση εἰσπραξὴ καὶ ἀποστολὴ τῶν χρημάτων στὴ διεύθυνση **Περιοδικῶν «Μαθητικὴ Ἠχώ, Βον Γυμν. Ἀρρ. Χανίων**. Τὸ χρηματικὸ ζήτημα νὰ τὸ προσέξετε ἰδιαίτερος.

4) Νὰ δίδετε εἰς τοὺς κ.κ. καθηγητὰς σας ἀπὸ ἕνα φύλλον δωρεὰν ἐκάστου τεύχους, καὶ εἰς τὴν σχολικὴν βιβλιοθήκην σας εἰς τὰς ἐφημερίδας τοῦ τόπου σας, τὰς βιβλιοθήκας, καὶ τὰς Ἀρχάς. Νὰ κρατᾶτε καὶ τὸ ἰδικόν σας. Διὰ τὰ ὑπόλοιπα νὰ στέλλετε ἢ ἐγκρίτως ὁ λογαριασμὸς. Τὰ ἔξοδα ἀλληλογραφίας καὶ ἐπιταγῶν βαρύνουν τὸ περιοδικόν.

5) Νὰ μᾶς κατατοπίζετε δι' ὅλην τὴν κίνησιν τοῦ Γυμνασίου σας πνευματικὴν, καλλιτεχνικὴν, ἀθλητικὴν κ.λ.π.

6) Νὰ φροντίζετε διὰ τὰς συνεργασίας, ὥστε νὰ παρακινῶνται καὶ νὰ στέλλουν οἱ καλύτεροι μαθηταὶ καὶ μαθήτριά του Γυμνασίου σας.

7) Θέλομε νὰ μᾶς γράφετε συχνὰ γιὰ κάθε ζήτημα τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοῦ Γυμνασίου σας

Σημ. Τοὺς ἀνταποκριτὰς, θὰ τοὺς ὀρίσουν οἱ κ.κ. Γυμνασιάρχαι πρὸς ἀποφυγὴν παραπόνων.

Τεχνικὴν Ὁδὴν Ἡ' Γυμν. Σητείας. Σὲ εὐχαριστοῦμε. Τὸ ποίημα ἐδημοσιεύθη.

Τεχνικὴν Κοίτην. Ἡράκλειον. Γιὰ τὴ συνδρομὴν θὰ σοῦ γράψωμε ἰδιαίτερ. Ὁ «Γυρισμὸς» δημοσιεύεται περιμένονο πάντα καλὴ συνεργασία.

Λυγία Ἡ' Γυμν. Παλαιοχώρας. Σὲ εὐχαριστοῦμε διὰ τὴν προθυμίαν σου. Τὸ περιοδὸν πρέπει νὰ κυκλοφορῆσθαι περισσότερο ἀπὸ τὸν περασμένον χρόνον.

Χαχιά Ἡ' Γυμν. Πόμπιας. Ἡ ἔκθεσί σου θέλει διόρθωμα. Γλῶσσα ἀκατάλληλος.

Παράκληση Κλεομ. Ἡ' Πρ. Χανίων. Τὸ ποίημα ὑστηρεῖ εἰς τὸ μέτρο.

Πετταριδάκη Ἐμμ. Ἡ' Καστελίου Περιμένονο ἄλλη συνεργασία.